

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W GDAŃSKU

LGD.410.9.4.2024

Pan
Michał Jaworski
Nadleśniczy Nadleśnictwa Kościerzyna

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Kościerzyna
ul. M. Skłodowskiej - Curie 6
83-400 Kościerzyna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.211.2024
Komisji Rozstrzygającej z dnia 31 stycznia 2025 r.

P/24/078 „Gospodarka majątkowa i finansowa Lasów Państwowych”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Kościerzyna, ul. M. Skłodowskiej - Curie 6, 83- 400 Kościerzyna (dalej: „Nadleśnictwo”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Jaworski, Nadleśniczy Nadleśnictwa Kościerzyna, od 17 września 2020 r. (dalej: „Nadleśniczy”) W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Krzysztof Frydel, od 18 marca 2016 r. do 16 września 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych. 2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych. 3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020 – 2024 (I kwartał) z uwzględnieniem dowodów sporządzanych przed lub po tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Agata Bloch, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/86/2024 z 23 maja 2024 r 2. Robert Karaś, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/106.2024 z 24 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Nadleśnictwo we właściwy sposób administrowało posiadanym majątkiem w zakresie jego utrzymania i wykorzystania. W latach objętych kontrolą w Nadleśnictwie sprzedaży nieruchomości dokonywano zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach³. Gospodarka leśna w Nadleśnictwie prowadzona była na podstawie Planu Urządzania Lasu⁴ obowiązującego w Nadleśnictwie na okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2028 roku. Sprzedaż detaliczną drewna prowadzono w sposób prawidłowy. Odmienne od wartości planowanych pozyskanie i sprzedaż drewna w kanałach dystrybucji (pulach) wynikały z uzasadnionych przesłanek. Nadleśnictwo prawidłowo prowadziło działania z zakresu polityki kadrowo-płacowej oraz rekrutacji nowych pracowników, a przypadki dofinansowania podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników było uzasadnione potrzebami jednostki i zgodne z zakresami czynności pracowników. Ponadto zgodnie z regulacjami zlecano usługi prawne oraz w zakresie reprezentacji. W kontrolowanym okresie udostępniano organom jednostek samorządu terytorialnego informacje o możliwości dofinansowania budowy, przebudowy lub remontu infrastruktury

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 530, dalej: „ustawa o lasach”.

⁴ Dalej: „PUL”

drogowej. Nadleśnictwo współfinansowało jedno przedsięwzięcie drogowe ze środków funduszu leśnego oraz dziewięć ze środków własnych Nadleśnictwa.

W Nadleśnictwie nie weryfikowano spełnienia przez obdarowanych nałożonych na nich obowiązków w zakresie sposobu przeznaczenia darowizny, a także w umowach nie zawarto postanowień mających na celu zabezpieczenie interesów Nadleśnictwa. Przekazywano darowizny na cele niestanowiące celów społecznie użytecznych. Nadleśnictwo akceptowało zobowiązania do wydatkowania środków finansowych, bez zapewnienia wpływu na organizację i koszt wydarzeń, nie opracowując metod oceny spodziewanej rzeczywistej efektywności przedsięwzięć w zakresie zakupu usług edukacyjno – informacyjnych oraz zasadności poniesienia przewidywanych wydatków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych

Opis stanu faktycznego

1.1 W Nadleśnictwie obowiązywały wytyczne Nadleśniczego w sprawie zawierania umów dzierżawy i najmu lasów i innych nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa⁶. W latach 2020-2024 (I kwartał) w Nadleśnictwie obowiązywały łącznie 382 umowy, na mocy których udostępniano posiadany majątek innym podmiotom. Z tytułu tych umów Nadleśnictwo uzyskało przychody w łącznej wysokości 14 288,2 tys. zł, z tego 2 478,6 tys. zł w 2020 r., 2 916,0 tys. zł w 2021 r., 3 466,1 tys. zł w 2022 r., 4 514,9 tys. zł oraz w I kwartale 2024 r. - 912,6 tys. zł⁷.

(akta kontroli, str. 1003-1011, 1012-1016)

Objęte szczegółowym badaniem dwie umowy dzierżawy majątku⁸ w latach 2020-2024 (I kwartał) wykazały, że:

- 1) decyzja dot. dzierżawy nieruchomości - Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego Nadleśnictwa Kościerzyna, wynikała ze strat związanych z utrzymaniem Ośrodka; wyboru dzierżawcy dokonano na podstawie ustnego przetargu nieograniczonego na dzierżawę, wysokość stawki czynszu ustalono na podstawie operatu szacunkowego rzeczoznawcy majątkowego;

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Decyzja Nr 14/2020 Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna zn. spr.:N.0210.30.2020 z dnia 17 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia stawek bazowych wywoławczych wartości czynszu za korzystanie z gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Kościerzyna, Zarządzenie nr 8/2020 z dnia 24 marca 2020 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz budynków gospodarczych i garaży w nadleśnictwie Kościerzyna, zarządzenie nr 11/2021 Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz budynków gospodarczych i garaży w Nadleśnictwie Kościerzyna, Zarządzenie nr 13/2022 Nadleśniczego Kościerzyna z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz budynków gospodarczych i garaży w Nadleśnictwie Kościerzyna, Zarządzenie nr 19/2023 Nadleśniczego Kościerzyna z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz budynków gospodarczych i garaży w Nadleśnictwie Kościerzyna, Zarządzenie nr 20/2024 Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna reprezentowanego przez zastępcę Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz budynków gospodarczych i garaży w Nadleśnictwie Kościerzyna, Zarządzenie nr 24/2018 Nadleśniczego Kościerzyna z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie zasad i trybu dzierżawy lub najmu środków trwałych, Zarządzenie nr 16/2020 Nadleśniczego Kościerzyna z dnia 17 czerwca 2020 r. w sprawie zasad i trybu dzierżawy lub najmu środków trwałych.

⁷ W tym przychody z tytułu umów dzierżawy na eksploatację kruszyw wyniosły: w 2020 r. - 2 117,4 tys. zł (85,43% ogółu przychodów z najmu dzierżawionego majątku, w 2021 r. - 1 789,93 tys. zł (61,38%), w 2022 r. - 2 348,0 tys. zł (67,74%) oraz w 2023 r. - 4514,9 tys. zł (70,69%).

⁸ Umowa dzierżawy ZG.2215.34.2019.RG z 19 grudnia 2019 r. na eksploatację kruszyw naturalnych oraz umowa dzierżawy nr ZG.2217.2.5.2019.DS z 30 kwietnia 2019 r. na grunty wraz z naniesieniami na cel prowadzenia usług turystycznych, bez prawa usuwania drzew oraz budowy i rozbudowy obiektów budowlanych.

- 2) dzierżawione grunty na cele eksploatacji kruszyw – piasku i żwiru zostały wcześniej zmienione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego z terenów przeznaczonych do gospodarki leśnej na tereny górnicze. Tereny objęte umową zostały objęte koncesją na wydobywanie złoża kruszyw; wysokość stawek czynszu została ustalona na podstawie negocjacji cenowych, gdzie podstawą do negocjacji było opracowanie rzeczoznawcy majątkowego – „Opinia w sprawie kształtowania stawek czynszu przy eksploatacji złoża kruszyw – piasku i żwiru”;
- 3) czynsz dzierżawny podlegał waloryzacji od 1 stycznia każdego roku o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za poprzedni rok, ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego;
- 4) określono czas najmu, obowiązki dzierżawcy oraz warunki wcześniejszego rozwiązania umowy;
- 5) dzierżawcy wywiązali się ze swoich zobowiązań wobec Nadleśnictwa, które regulowane były terminowo;
- 6) nie wystąpiły przypadki umorzenia należności z tytułu zawartych umów.

(akta kontroli, str. 1076-1241)

Nadleśnictwo nie posiadało mienia nieużytkowanego na bieżące potrzeby statutowe i nieudostępnianego innym podmiotom. Nadleśnictwo nie najmowało (dzierżawiło) majątku na potrzeby własne od innych podmiotów.

(akta kontroli, str. 223-224)

1.2 W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo na podstawie art. 40a ustawy o lasach sprzedało dwie zasiedlone nieruchomości (grunty z budynkami mieszkalnymi nieprzydatne lasom państwowym) o łącznej wysokości 393,0 tys. zł, tj.

- 1) nieruchomość gruntową⁹ obejmującą działkę o powierzchni 874 m², zabudowaną budynkiem mieszkalnym oraz budynkiem gospodarczym za kwotę ogółem 106,6 tys. zł, tj. za 82,0 % wartości oszacowanej, która wyniosła 130,0 tys. zł netto. W przypadku tej nieruchomości zastosowano bonifikatę w wysokości 18%, zgodnie z art. 40a ust. 7 ustawy o lasach. Przed sprzedażą nieruchomości Nadleśnictwo nie ponosiło wydatków na jej remont;
- 2) budynek mieszkalny jednorodzinny¹⁰ wraz z budynkiem gospodarczym oraz działką o powierzchni 1590 m² za kwotę ogółem 13,1 tys. zł, tj. za 95% wartości oszacowanej, która wyniosła 263,0 tys. zł netto, zastosowana ulga była zgodna z art. 40a ust. 4-5 ustawy o lasach. Przed sprzedażą nieruchomości Nadleśnictwo poniosło wydatki na jej remont w wysokości 12,3 tys. zł.

(akta kontroli, str. 343-550)

W okresie objętym kontrolą w Nadleśnictwie obowiązywał „Program gospodarowania zasobami lokalowymi na lata 2018-2035 Nadleśnictwa Kościerzyna”¹¹ zatwierdzony przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku (dalej: „DRDLP”) oraz zaopiniowany przez związki zawodowe. W Programie przewidziano zbycie ww. dwóch lokali mieszkalnych jako lokali zbędnych i nieprzydatnych gospodarce leśnej. W sporządzonych operatach szacunkowych nieruchomości oraz kosztorysach remontów obiektów budowlanych wskazano m.in., że nieruchomości były w złym stanie

⁹ Grzybowski Młyn, gmina Kościerzyna, powiat kościerski, nieruchomość sprzedana 13 grudnia 2021 r.;

¹⁰ Olpuch, Cięgardło, gmina Stara Kiszewa, powiat kościerski, nieruchomość sprzedana 14 grudnia 2022 r.;

¹¹ Zarządzenie nr 13/2019 Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna z dnia 2 kwietnia 2019 r. zn.spr. N.0210.28.2019 w sprawie wprowadzenia „Programu Gospodarowania Zasobami Lokalowymi w Nadleśnictwie Kościerzyna na lata 2018-2035”, zmienione zarządzeniem nr 12/2021 Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna z dnia 30 marca 2021 r. oraz zarządzeniem nr 61/2023 Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna z dnia 28 grudnia 2023 r. – dalej: „Program Gospodarowania Zasobami Lokalowymi”.

technicznym, planowane koszty koniecznych remontów mogły skutkować dodatkowymi kosztami ze strony Nadleśnictwa w kwocie 250,78 tys. zł.

(akta kontroli, str. 230-342)

Liczba lokali zarządzanych przez Nadleśnictwo według stanu na 1 stycznia 2020 r. oraz 31 grudnia 2020 r., 2021 r., 2022 r., 2023 r. oraz 31 marca 2024 r. wyniosła odpowiednio: 21, 20, 20, 19, 19 i 19. Gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie Nadleśnictwo nie posiadało.

Sekretarz Nadleśnictwa wskazała, że w okresie objętym kontrolą 2020-2024 (I kwartał) Nadleśnictwo zlikwidowało (rozebrało) jeden budynek mieszkalny. Rozbiórkę budynku zakończono w dniu 31 grudnia 2020 r.

W okresie objętym kontrolą nie dokonywano sprzedaży pustostanów oraz prowadzono monitoring wtórnego obrotu zbytymi uprzednio przez Nadleśnictwo lokalami mieszkalnymi. Nadleśnictwo posiadało jeden lokal trudno zbywalny, z nieuregulowanym stanem prawnym. Nieruchomość ta nie posiadała założonej księgi wieczystej.

(akta kontroli, str. 225-232)

Szczegółowa analiza dokumentacji dotyczącej sprzedaży dwóch nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi¹² wykazała, że:

- 1) sprzedane nieruchomości ujęte były w wykazach budynków i lokali zbędnych wskazanych w Programie Gospodarowania Zasobami Lokalowymi;
- 2) sprzedane lokale były ujęte w wykazach lokali oraz gruntów przeznaczonych do sprzedaży¹³; zaopiniowanych przez związki zawodowe¹⁴, zatwierdzonych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (dalej: DGLP)¹⁵, zgodnie z art. 40a ust. 8 ustawy o lasach;
- 3) wykazy lokali oraz gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie przeznaczonych do sprzedaży umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Lasów Państwowych zgodnie z art. 40a ust. 8 ustawy o lasach;
- 4) dokonano wyceny zbywanych lokali przez rzeczoznawcę majątkowego, zgodnie z art. 40 a ust. 2 ustawy o lasach;
- 5) lokale spełniały wymogi wynikające z § 7 pkt 1 rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu sprzedaży lokali i gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie oraz kryteriów kwalifikowania ich jako nieprzydatne Lasom Państwowym, a także trybu przeprowadzania przetargu ograniczonego¹⁶, tj. we wszystkich przypadkach koszty ponoszone przez Lasy Państwowe na ich utrzymanie były wyższe od uzyskiwanych przychodów z najmu tych nieruchomości;
- 6) lokale zbyto na rzecz osób uprawnionych, wymienionych w art. 40a ustawy o lasach, a także prawidłowo naliczono wysokości bonifikaty;

Nadleśniczy wyjaśnił, że w latach 2020-2024 w Nadleśnictwie nie wystąpiły przypadki żądania na podstawie art. 40a ust. 5b ustawa o lasach, zwrotu od nabywcy kwoty równej udzielonej bonifikacie, gdyż nie było takich przypadków, aby ktoś zbył lokal lub wykorzystywał go na cele inne niż mieszkalne. Nadleśnictwo prowadziło bieżący

¹² Nieruchomość o nr inw.110/199, najemca pracownik Nadleśnictwa Kościerzyna z 14-letnim stażem w LP oraz nieruchomość o nr inw.110/1772, najemca osoba uprawniona do pierwszeństwa nabycia nieruchomości na warunkach określonych w art. 40a ust. 7 ustawy o lasach.

¹³ zn. spr.MG.2101.8.2022 z dnia 5 sierpnia 2022 r. oraz ZI.21.01.82.2021 z dnia 23 sierpnia 2021 r.

¹⁴ Dwie opinie NSZZ "Solidarność" w Nadleśnictwie Kościerzyna z dnia 11 marca 2021 r.

¹⁵ Pismo nr ZI.2101.82.2021 z 23 sierpnia 2021 r. oraz Wykaz nieruchomości zatwierdzonych do sprzedaży na podstawie art. 40a ustawy o lasach z dnia 5 sierpnia 2022 r. zatwierdzony przez p.o. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

¹⁶ § 7 ust. 1 rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu sprzedaży lokali i gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie oraz kryteriów kwalifikowania ich jako nieprzydatne Lasom Państwowym, a także trybu przeprowadzania przetargu ograniczonego (Dz. U. poz. 1206).

monitoring wpisów w księgach wieczystych sprzedanych lokali, który nie wykazał, aby zaistniały przesłanki do zastosowania art. 40 a ust. 5b ustawy lasach.

(akta kontroli, str. 343-550)

1.3 W latach objętych kontrolą Nadleśnictwo planowało 100 zadań inwestycyjnych do realizacji (budowa środków trwałych, roboty budowlane – noworozpoczynane i kontynuowane), tj.:

- 1) w 2020 r. – 15 inwestycji (z tego dwie roboty budowlane w kontynuacji, siedem zakupów środków trwałych oraz sześć robót budowlanych noworozpoczynanych);
- 2) w 2021 r. – 14 inwestycji (z tego jedna robota budowlana w kontynuacji, dziewięć zakupów środków trwałych oraz cztery roboty budowlane noworozpoczynane);
- 3) w 2022 r. – 12 inwestycji (z tego dwie roboty budowlane w kontynuacji, osiem zakupów środków trwałych oraz dwie roboty budowlane noworozpoczynane);
- 4) w 2023 r. – 23 inwestycji (z tego z tego dwie roboty budowlane w kontynuacji, 12 zakupów środków trwałych oraz dziewięć robót budowlanych noworozpoczynanych);
- 5) w 2024 r. – 36 inwestycji (z tego z tego pięć robót budowlanych w kontynuacji, dziewięć zakupów środków trwałych oraz 22 roboty budowlane noworozpoczynane);

z których zrealizowało ogółem 76 zadań inwestycyjnych, tj.:

- 1) w 2020 r. – sześć (cztery zakupy środków trwałych oraz dwie roboty budowlane kontynuowane dotyczące budowy drogi nr 189 Zabrody-Podrabiona i przebudowy budynku biurowego Nadleśnictwa);
- 2) w 2021 r. – 13 (dziewięć zakupów środków trwałych, jedna robota budowlana kontynuowana dotycząca budowy drogi nr 189 Zabrody-Podrabiona, i trzy roboty noworozpoczynane dotyczące budowy drogi nr 239 Wiadukt, przebudowa dojazdu pożarowego nr 20,24,25 Podrabiona oraz wymiana pieca - leśniczówka Lubań);
- 3) w 2022 r. – 16 (13 zakupów środków trwałych, dwie roboty budowlane kontynuowane dotyczące budowy drogi nr 189 Zabrody - Podrabiona, przebudowa dojazdu pożarowego nr 20,24,25 Podrabiona oraz jedna robota budowlana noworozpoczynana dotycząca budowy drogi nr 240 Stacja Bąk);
- 4) w 2023 r. – 33 (23 zakupy środków trwałych, dwie roboty budowlane kontynuowane dotyczące budowy drogi nr 239 Wiadukt i budowy drogi nr 240 Stacja Bąk oraz osiem robót budowlanych noworozpoczynanych dotyczących budowy stacji ładowania pojazdów, budowa budynku biurowego szkoły leśnej, wymiana kotła w leśniczówkach: Karsin, szkołce Bąk oraz Nowa Kiszewa);
- 5) w 2024 r. (I kwartał) – osiem (pięć zakupów środków trwałych i dwie roboty budowlane kontynuowane: budowa placu manewrowego oraz budowa dojazdu pożarowego nr 2 oraz jedna robota budowlana noworozpoczynana dotycząca budowy drogi nr 47).

Z ww. planowanych zadań inwestycyjnych do realizacji Nadleśnictwo zrezygnowało ogółem z 26 inwestycji, tj.:

- 1) w 2020 r. – 10 (z czterech zakupów środków trwałych, i sześciu robót budowlanych noworozpoczynanych);
- 2) w 2021 r. – pięć (z trzech zakupów środków trwałych oraz dwóch robót budowlanych noworozpoczynanych);
- 3) w 2022 r. – pięć (z czterech zakupów środków trwałych oraz jednej roboty budowlanej noworozpoczynanej);
- 4) w 2023 r. – sześć (z czterech zakupów środków trwałych oraz dwóch robót budowlanych noworozpoczynanych).

Sekretarz Nadleśnictwa wyjaśniła, że w 2020 r. nie wykonano 10 zadań z powodu podjętych działań oszczędnościowych (związane to było z sytuacją epidemiologiczną - pandemią) wprowadzonych pismem przez Dyrektora RDLP w Gdańsku zn. spr. EK.0301.1.30.2020 z dnia 26 maja 2020r. Nadleśnictwo co roku planuje zakup urządzenia technicznego oraz wyposażenia biur na wypadek konieczności zakupu tych środków trwałych. W 2022 r. i 2023 r. zrezygnowano z zakupu urządzenia technicznego oraz wyposażenia na potrzeby budynku biurowego Nadleśnictwa. Nie wykonano zakupu sprzętu mobilnego dla Straży Leśnej oraz programu antywirusowego z powodu tego, że zakup ten został zaplanowany centralnie dla wszystkich nadleśnictw. Zrezygnowano całkowicie z wykonania zadania pn. droga nr 91/2 Jezioro Księżę, aby wykonać inną inwestycję w kolejnych latach pn. Droga Ludwikowo. W 2023 r. nie wykonano zakupu sprzętu UTM¹⁷ oraz sprzętu mobilnego dla straży leśnej z powodu, zaplanowanych zakupów centralnie dla wszystkich nadleśnictw. Nie wykonano również zadania polegającego na wykonaniu dokumentacji projektowej dla drogi nr 47 Ludwikowo z powodu przeciągających się czynności administracyjnych w urzędzie gminy. Dokumentacja została dokończona i wykonana na początku 2024 r. Nie wykonano przebudowy budynku gospodarczego w Leśniczówce Zabrody, zadanie to zostało przeniesione na 2024 r. i obecnie jest realizowane.

(akta kontroli, str. 810-820)

Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w ww. okresie przez Nadleśnictwo wyniosła ogółem 15 341,5 tys. zł, z tego na inwestycje – 4 831,2 tys. zł, na zakup rzeczowych środków trwałych – 10 510,3 tys. zł (w tym na zakup wartości niematerialnych i prawnych 45,8 tys. zł oraz środki trwałe 10 464,5 tys. zł). Ponadto sfinansowano jedno zadanie inwestycyjne w wysokości 11,4 tys. zł ze środków funduszu leśnego.

(akta kontroli, str. 810)

Badaniem objęto dwa zadania inwestycyjne o łącznej wartości 1 629,6 tys. zł, tj.:

- 1) przebudowa dojazdu pożarowego nr 20, 24, 25 o nazwie PODRĄBIONA na terenie Leśnictwa Ciężardło, Podrąbiona, Karsin o łącznej wartości 1 404,7 tys. zł oraz
- 2) zakup samochodu Volkswagen Caravelle wersja Trendline o łącznej wartości brutto 221,4 tys. zł przeznaczonego do przewozu pracowników i ustalono, że:

- zakres przedmiotowy tych inwestycji był zgodny z celami Nadleśnictwa i służył realizacji jej zadań;
- Nadleśnictwo właściwie oszacowało wartość zamówienia i wybrano tryb udzielenia zamówienia w zakresie zadania dotyczącego przebudowy dojazdu pożarowego, prowadzone postępowanie, roboty budowlane i jej wykonanie udokumentowano;
- zakupu samochodu dokonano w Zakładzie Usługowo-Produkcyjnym Lasów Państwowych Lasów Państwowych w Olsztynie¹⁸, który przeprowadził procedury przetargowe¹⁹;
- zakupione środki trwałe zostały ujęte w ewidencji środków trwałych.

(akta kontroli str. 816-997, 3162)

1.4 W okresie objętym kontrolą w Nadleśnictwie opracowanie planów finansowo-gospodarczych poprzedzone było rzetelnymi analizami w zakresie dotyczącym określenia zakładanego poziomu pozyskania drewna. Ustalono w planach poziomy

¹⁷ Urządzenie UTM, czyli Unified Threat Management, to zintegrowane rozwiązanie do zarządzania zagrożeniami, które umożliwia ochronę sieci. Jest to urządzenie sprzętowe, które łączy wiele narzędzi cyberbezpieczeństwa, pozwalając na bardziej efektywne i zautomatyzowane zarządzanie bezpieczeństwem danych.

¹⁸ Dalej: „ZUP Olsztyn” – jednostka organizacyjna działająca w strukturze Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na podstawie ustawy o lasach.

¹⁹ Zgodnie z pismem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr Państwowych nr ZO-023-2/04 z 7 kwietnia 2004 r. zakupy dokonywane w tego typu zakładach przez jednostki Lasów Państwowych nie podlegały procedurom przetargowym.

pozyskania drewna nie stanowiły istotnych odchyień od poziomów średniorocznych wynikających z PUL.

Nadleśniczy wskazał, że sporządzając plany finansowo-gospodarcze w poszczególnych latach analizie poddawano szczegółowy rozmiar masowy i powierzchniowy pozyskania drewna w odniesieniu do całego 10 letniego okresu obowiązywania PUL. Przyjęte w każdym roku poziomy pozyskania drewna stanowiły 1/10 części pozyskania 10-letniego, który dla Nadleśnictwa wynosił 756 153m³ grubizny netto. Przed sporządzeniem planów finansowo-gospodarczych Nadleśnictwo przystępowało do sporządzenia szacunków brakarskich drzew na pniu, które były podstawą do określenia planowanego w następnym roku rozmiaru powierzchniowego i masowego pozyskania drewna, zgodnie z rozmiarem cięć – zestawieniem etatów użytkowych wg obowiązującego PUL oraz wskazaniemi gospodarczymi dla konkretnych wydziałów leśnych. W trakcie tworzenia projektów planów finansowo-gospodarczych opierano się także na wytycznych otrzymywanych z RDPL, w formie pisemnej lub przekazanych w ramach porad.

(akta kontroli, str. 779, 1296-1301)

W latach objętych kontrolą planowana i wykonana ogólna masa pozyskanego drewna wyniosła:

- w 2020 r. 77 031 m³ (plan) i 82 948 m³ (wykonanie), tj. 107,68 % planu,
- w 2021 r. 77 321 m³ (plan) i 83 305m³ (wykonanie), tj. 107,74 % planu,
- w 2022 r. 77 413 m³ (plan) i 79 749 m³ (wykonanie), tj. 103,02 % planu,
- w 2023 r. 109 623 m³ (plan) i 99 485 m³ (wykonanie), tj. 90,75 % planu,
- w 2024 r. 76 927 m³ (plan) i 14 589 m³ (wykonanie I kwartału).

W ww. latach planowane i wykonane przychody ze sprzedaży drewna ogółem wyniosły:

- w 2020 r. 14 896,6 tys. zł (plan) i 15 880,7 tys. zł (wykonanie), tj. 106,61% planu,
- w 2021 r. 15 099,2 tys. zł (plan) i 17 844,4 tys. zł (wykonanie), tj. 118,18% planu,
- w 2022 r. 21 019,3 tys. zł (plan) i 23 208,5 tys. zł (wykonanie), tj. 110,42% planu,
- w 2023 r. 27 809,9 tys. zł (plan) i 28 738 tys. zł (wykonanie), tj. 103,34% planu,
- w 2024 r. 20 266,4 tys. zł (plan) i 5 539 tys. zł (wykonanie I kwartału).

Zastępca Nadleśniczego wyjaśnił, że przekroczenia planowanych wartości z pozyskania i zrywki drewna wynikały z nieplanowanych wylesień pod inwestycje realizowane w danym roku. Powyższe inwestycje były ewidencjonowane jako inny przychód (kier. 8) i były to: wylesienia pod inwestycję drogową, w tym ścieżki rowerowe oraz kolejowe, a także pod teren eksploatacji kruszyw (żwirownie). W latach 2019-2024 (I kwartał) Nadleśnictwo pozyskało drewno w kierunku 8 w ilości 20 214,15 m³. Pozyskanie drewna z kierunkiem 8 (inny przychód) zaliczane było na poczet realizacji PUL.

Przekroczenie planu w roku 2022 wynikało z częściowego uprzątnięcia drewna nawałnicowego, które powstało w wyniku silnych wiatrów w styczniu oraz lipcu 2022 r., dlatego plan pozyskania drewna w 2023 r. przekroczył 100 000 m³ na poczet uprzątnięcia pozostałych mas drewna z wiatrolomów i wiatrowałów. W 2023 r. niewykonanie planu miało związek z pozyskaniem drewna kier. 8 – inny przychód oraz uprzątnięcia drewna nawałnicowego. Niezrealizowanie powyższego planu wynikało z mniejszą niż szacowano masą drewna nawałnicowego do pozyskania oraz trudną wówczas sytuacją na rynku usług leśnych. Powyższa sytuacja nie wpłynęła znacząco na możliwości niezrealizowania PUL na lata 2019-2028. Wpływ na wyższe przychody miało również pozyskiwanie cenniejszych sortymentów drewna m.in. większy niż planowany udział drewna wyższych klas jakości.

(akta kontroli, str. 1375-1379, 792-796, 3156-3157)

W tym samym okresie Nadleśnictwo sprzedało łącznie 362 808,95 m³ drewna w ramach poszczególnych kanałów dystrybucji (puli), tj.:

- ofertowa w wysokości 274 705,7 m³, na poziomie 81,8% planu sprzedaży (sprzedaż wyniosła w 2020 r. – 100,5% oraz w 2021 r. – 101,9% planu);
- detaliczna w wysokości 35 046,5 m³, na poziomie 104,6 % planu sprzedaży (sprzedaż wyniosła w 2022 r. – 151,5% oraz w 2023 r. – 167% planu);
- na potrzeby własne jednostki w wysokości 1316,14 m³, tj. na poziomie planu sprzedaży 64,2% planu sprzedaży (sprzedaż wyniosła w 2021 r. – 47,3% oraz w 2023r. – 170,2% planu);
- energetyczna w wysokości 8 559,38 m³, tj. na poziomie planu sprzedaży 154,22% (sprzedaż wyniosła w 2020 r. – 753,9 % oraz w 2021 r. – 327,66 % planu);
- techniczna w wysokości 43 154,48 m³, tj. na poziomie sprzedaży 350% (sprzedaż wyniosła w 2022 r. – 400,0% oraz w 2023 r. – 665,8% planu).

Odnosząc się do występujących przypadków odmiennych poziomów sprzedaży w poszczególnych pulach w porównaniu do poziomów zaplanowanych Zastępca Nadleśniczego wskazał w szczególności na konieczność zagospodarowania dodatkowych mas drewna powstałych w wyniku uprzętnięcia powierzchni leśnych uszkodzonych przez huraganowe wiatry w 2017 r. i 2023 r. Niepełna realizacja puli drewna na potrzeby własne jednostki wynikała w 2021 r. z mniejszej ilości grodzień upraw leśnych oraz napraw już istniejących grodzień, zaś przekroczenie wspomnianej wyżej puli w 2023 r. miało związek ze zwiększoną ilością deputatów pobieranych w naturze przez pracowników oraz zwiększoną liczbą grodzień upraw oraz ich napraw po huraganowych wiatrach z 2022 r. Pula energetyczna przekroczona w 2020 r. wynikała ze względu na zwiększoną ilość pozyskanego drewna M2E, którą pozyskano na powierzchniach po huraganie stulecia z 2017 r. Podobna sytuacja miała miejsce w 2023 r., gdzie również uprzętno powierzchnie dotknięte przez huraganowy wiatr z 1 lipca 2022 r. Przekroczenia wynikłe w puli drewna energetycznego miały związek ze zmianą zagospodarowania pozostałości po zrębówkach, które w latach poprzednich, czyli przed 2020 r., były pozostawiane na powierzchniach po zrębówkach, ewentualnie były mulczowane przez Zakłady Usług Leśnych²⁰. Wykorzystując koniunkturę na zrębkę energetyczną oraz ograniczając koszty uprzętnięcia resztek po wyróbce sortymentów na powierzchniach do odnowienia, Nadleśnictwo udostępniało powierzchnie po zrębówkach celem pozyskania i sprzedaży drewna M2E. Przekroczenia puli technicznej w 2022 r. oraz 2023 r., miały związek z pozyskaniem nieplanowanych mas tj. koniecznością zagospodarowania drewna po nawalnicowego oraz pozyskanego z kier. 8 – inwestycje pod kopalnię żwiru. Przekroczenie ilościowe sprzedaży drewna w ramach puli detalicznej w 2022 r. i 2023 r. spowodowane było koniecznością zagospodarowania dodatkowej masy drewna pozyskanego kierunkiem 8 oraz powstałego w wyniku uprzętniania powierzchni leśnych uszkodzonych przez huraganowe wiatry z 2022 r., gdzie pozyskano znaczną ilość drewna opałowego S4, tj. (od 1 lipca 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. – 3 776,46 m³, od 1 lipca 2023 r. do 31 marca 2023 r. - 4 295,87 m³).

(akta kontroli, str. 792-796, 1375-1379, 3156-3157)

W ww. okresie Nadleśnictwo sprzedawało ogółem 362 808,95 m³ drewna o wartości 91 141 763,7 tys. zł, w tym na eksport (kierunek rozchodu 18) – 3 019,43 m³ o wartości 86 0687,91 tys. zł (0,9% sprzedaży ogółem). W kierunku rozchodu 19 – dostawa wewnątrzwspólnotowa nie dokonywano sprzedaży.

Cena średnia sprzedaży m³ drewna²¹ w latach 2020-2024 (I kwartał) wynosiła odpowiednio: 184,54 zł, 209,07 zł, 304,84 zł, 301,89 zł i 278,66 zł.

Wartość zaplanowanych i zrealizowanych w okresie objętym kontrolą odnowień i zalesień w ramach zagospodarowania lasu kształtowała się następująco: w 2020 r. - 154,21 ha o wartości 585,1 tys. zł, w 2021 r. – 187,42 ha o wartości 631,8 tys. zł,

²⁰ Dalej: „ZUL”

²¹ Wg sprawozdania LPIO-9 Zestawienie obrotów drewnem

w 2022 r. – 227,17 ha o wartości 768,3 tys. zł, w 2023 r. – 147,59 ha o wartości 17,9 tys. zł, w 2024 r. – w I kwartale 37,63 ha o wartości 289,8 tys. zł. Pozyskane drewno według rodzajów użytkowania tj. rębnie zupełne, użytki przedrębne wyniosło: w 2020 r. – 24 958 m³ i 35 459 m³; w 2021 r. – 21 854 m³ i 32 542 m³; w 2022 r. – 17 719 m³ i 18 016 m³; w 2023 r. – 14 864 m³ i 25 018 m³; w 2024 r. (I kwartał) – 4 787 m³ i 4 324 m³.

(akta kontroli, str. 792-796, 1375-1379)

1.5 W Nadleśnictwie gospodarka leśna w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 1 września 2020 r. prowadzona była bez zatwierdzonego PUL. Nadleśniczy wyjaśnił, że wynikało to z oczekiwania na zatwierdzenie PUL przez ministra właściwego do spraw środowiska.

(akta kontroli, str. 1296-1301)

RDLP zawarła 27 marca 2017 r. umowę nr EA.271.1.2017 na sporządzenie projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kościerzyna na lata 2019-2028 wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i na obszary Natura 2000²². Jednym z załączników do tej umowy i jednocześnie do specyfikacji warunków zamówienia był harmonogram postępu prac.

(akta kontroli, str. 551-650)

Protokoły kontroli bieżącej i odbioru robót urządzeniowych w zakresie poszczególnych etapów opracowania PUL oraz określenia zawansowania prac były sporządzane w wyniku czynności kontrolnych przeprowadzanych przez Nadleśniczego lub innych przedstawicieli Nadleśnictwa oraz przedstawicieli wykonawców. Końcowa kontrola i odbiór robót urządzeniowych nastąpiły 28 marca 2019 r. a czynności te zostały przeprowadzone przez Zespół Zadaniowy do odbioru robót z RDLP. Zgodnie z postanowieniami umowy, zakończenie całości prac i zgłoszenie ich do odbioru miało nastąpić do 31 marca 2019 r.

Referat Nadleśniczego na Naradę Techniczno-Gospodarczą rewizji Planu Urządzenia Lasu pn. Analiza Gospodarki leśnej za okres obowiązywania PUL 2009-2018, został opatrzony datą 29 października 2018 r. Narada ta odbyła się 29 października 2018 r.

(akta kontroli, str. 551-650)

PUL dla Nadleśnictwa na lata 2019-2028 został zatwierdzony przez Ministra Klimatu i Środowiska 2 września 2020 r.²³

Nadleśniczy wyjaśnił m.in., że do czasu zatwierdzenia PUL przez ministra właściwego do spraw środowiska Nadleśnictwo prowadziło prace z zakresu gospodarki leśnej, przede wszystkim, dla zapewnienia ciągłości użytkowania lasu oraz utrzymania podstawowych funkcji lasu. W tym okresie działania Nadleśnictwa dążyły do systematycznego i równomiernego rozłożenia zakresu tych prac na okres 10-letni oraz rozpoczęcia prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych w sposób odpowiedni do aktualnej fazy rozwoju drzewostanów. Nadleśnictwo prowadziło gospodarkę leśną w zakresie urządzania lasu, hodowli lasu, szkółkarstwa i nasiennictwa, ochrony lasu, ochrony przyrody oraz ochrony przeciwpożarowej, tj. prace z zagospodarowania lasu, utrzymania turystycznego, pozyskania i sprzedaży drewna, prowadzenia gospodarki

²² zmieniona Aneks nr 1 do umowy nr EA.271.1.2017 z dnia 27 marca 2017 r. w związku z koniecznością rozszerzenia zakresu robót o wykonanie zadań ochronnych, uwzględniających zakres o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów siedliskowych Natura 2000, tj. planu zadań ochronnych dla obszaru Natura2000.

²³ Pismo nr DL-WGL.4100.83.2019 z 2 września 2020 r.

lowieckiej, dzierżawy gruntów oraz zadań wynikających z zakresu administracji oraz prowadzenia gospodarki finansowej nadleśnictwa.

(akta kontroli, str. 1296-1301)

W okresie objętym kontrolą w Nadleśnictwie w PUL określono pozyskanie drewna w ilości nie większej niż 765 153 m³ grubizny netto, w tym: obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębnym – 365 153 m³ grubizny netto oraz powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym 10 066,40 ha o orientacyjnej miąższości 400 000 m³ grubizny netto.

(akta kontroli, str. 779)

W latach 2020-2024 w Nadleśnictwie w sporządzonych rocznych planach pozyskania drewna (wielkowymiarowe, średniowymiarowe, małowymiarowe) przewidziano do pozyskania odpowiednio: w 2020 r. – 77 031 m³²⁴ (76 000 m³ grubizny, tj. 107,68% planu pozyskania), w 2021 r. – 77 321 m³ (80 026 m³ grubizny, tj. 107,74% planu), w 2022 r. – 77 413 m³ (76 000 m³ grubizny, tj. 103,02% planu), w 2023 r. – 109 634 m³ (107 724 m³, tj. 90,75% planu), w 2024 r. – 76 927 m³ (75 700 m³ grubizny).

Według sporządzonych w Nadleśnictwie w latach 2020-2024 planów sprzedaży drewna ujęto sprzedaż na poziomie: w 2020 r. – 78 550 m³ (wykonanie 86 056,33 m³, tj. 109,56 % wykonania planu sprzedaży), w 2021 r. – 81 276 m³ (wykonanie 85 351,24 m³, tj. 105,01 % planu), 2022 r. – 78 150 m³ (wykonanie 76 332,23 m³, tj. 99,89% planu) oraz 79 000 m³ (wykonanie 19 877,7 m³, tj. 25,16%).

Plany pozyskania i sprzedaży drewna za lata 2020-2024 były spójne w zakresie wielkości przychodów ze sprzedaży wykazanych w planach finansowo-gospodarczych.

Nadleśniczy wyjaśnił, że przyjęte w każdym roku poziomy pozyskania drewna stanowią zasadniczo 1/10 części planu pozyskania planu 10-cio letniego, który dla Nadleśnictwa wynosi 75 153 m³. W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 1 września 2020 r. (w okresie bez zatwierdzonego PUL) pozyskiwano również drewno z obszarów Natura 2000 w ramach cięć rębnych. W powyższym zakresie pozyskano łącznie 37 167,67 m³ drewna (w tym w cięciach pozaplanowych 15,08 m³). W okresie od 2 września 2020 r. do 31 marca 2024 r. z obszarów Natura 2000 pozyskano łącznie 86 050,22 m³ drewna (w tym w cięciach pozaplanowych 6 973,80 m³). Cięcia pozaplanowe wynikały ze zdarzeń losowych.

(akta kontroli, str. 1374, 1296-1301, 1396-1405, 1559-2266)

1.6 W okresie objętym kontrolą cena detaliczna na drewno została określona na podstawie decyzji Nadleśniczego w sprawie wprowadzenia cennika detalicznego na drewno wielko-, średnio- i małowymiarowe Nr: 1/2020 z dnia 10 stycznia 2020 r., Nr /2021 z dnia 5 stycznia 2021 r., Nr 1/2022 z dnia 5 stycznia 2022 r., Nr 13/2022 z dnia 4 kwietnia 2022 r. i Nr 40/2022 z dnia 16 listopada 2022 r., Nr 3/2023 z dnia 9 stycznia 2023 r. , Nr 29/2023 z dnia 30 czerwca 2023 r. i Nr 45/2023 z dnia 3 listopada 2023 r., Nr 2/2024 z dnia 9 stycznia 2024 r.

(akta kontroli, str. 1415-1558)

Decyzją z 26 maja 2022 r.²⁵ DGLP wprowadzono wytyczne kierunkowe wspierające możliwości nabywania przez konsumentów – gospodarstwa domowe, surowca drzewnego do celów opałowych, dotyczące procedury sprzedaży na podstawie cennika sprzedaży detalicznej. Wytyczne wprowadzono w związku ze wzrostem cen energii oraz materiałów opałowych celem wspomaganie odbiorców indywidualnych

²⁴ Drewno ogółem: wielkowymiarowe (W), średniowymiarowe (S), małowymiarowe (M).

²⁵ Decyzja nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie wytycznych kierunkowych wspierających możliwości nabywania przez konsumentów – odbiorców indywidualnych, surowego drewna do celów opałowych.

w możliwości nabywania surowca drzewnego do celów opałowych (drewno znajdujące się najniżej w hierarchii jakościowo-wymiarowej). Przedmiotowa decyzja została uchylona z dniem 14 maja 2024 r.²⁶

Cena sprzedaży drewna S4 w Nadleśnictwie przed wydaniem przez Dyrektora DGLP ww. decyzji kształtowały się następująco²⁷: drewno średniowymiarowe liściaste brzoza, olsza, klon, jawor – 155 zł zł/m³, buk grab, dąb, jesion, akacja – 165 zł zł/m³ oraz pozostałe liściaste – 100 zł/m³, drewno średniowymiarowe iglaste – sosna, modrzew, daglezja – 117 zł/m³ oraz świerk i jodła – 105 zł/m³.

(akta kontroli, str. 1513-1518)

Według cenników detalicznych²⁸ na drewno średniowymiarowe (S4 opałowe) cena sprzedaży (brutto) po wydaniu decyzji Dyrektora DGLP utrzymana została na dotychczasowym poziomie i wyniosła: drewno opałowe S4 iglaste (pozyskane kosztem nadleśnictwa) – sosna, modrzew, daglezja – 117 zł/m³, świerk i jodła – 105 zł/m³. Drewno opałowe S4 – liściaste - brzoza, olsza, klon, jawor – 155 zł zł/m³, buk grab, dąb, jesion, akacja – 165 zł zł/m³ oraz pozostałe liściaste – 100 zł/m³.

(akta kontroli, str. 1519-1526)

Z wyjaśnień Nadleśniczego wynikało, że przed przyjęciem lub zmianą cenników detalicznych sprzedaży drewna Nadleśnictwo podejmowało działania o charakterze analitycznym, m.in. poprzez zestawienie cen z 3-4 nadleśnictw. Końcowe wartości cen cennika detalicznego w nadleśnictwie ostatecznie poparte były otrzymywanymi z jednostki nadrzędnej (RDLP) analizami. Przy działaniach nad zmianami cenników detalicznych głównym aspektem brany pod uwagę były potrzeby społeczności lokalnej w zakresie dostępności i ceny drewna opałowego. W badanym okresie zmiany cennika detalicznego wynikały również z poziomu zmian inflacji.

(akta kontroli, str. 1296-1301)

W latach 2020-2024 (I kwartał) przychód drewna S2AP (średniowymiarowe ogólnego przeznaczenia) w Nadleśnictwie wyniósł łącznie 3 799,1 m³, w tym z pozyskania 3 799,1 m³, a rozchód 3 167,34 m³, w tym w ramach kierunku nr 13 (sprzedaż krajowa) – 1 908,42 m³ oraz kierunku nr 17 (sprzedaż detaliczna) – 1 258,92 m³, z tego w 2020 r. – 833,55 m³, w 2021 r. – 1228,9 m³, w 2022 r. – 614,96 m³, w 2023 r. – 489,93 m³. i I kw.2024 r. – 0 m³.

W tym samym okresie w Nadleśnictwie przychód drewna S4 (średniowymiarowe opałowe) wyniósł łącznie 30 064,27 m³, w tym z pozyskania 27 980,91 m³, a rozchód 29 179,01 m³, w tym w ramach kierunku nr 17 – 29 179,01 m³ (nie było kierunku nr 13), w tym w 2020 r. – 4 472,63 m³, w 2021 r. – 4 689,33 m³, w 2022 r. – 8 148,18 m³ i w 2023 r. – 10 349,39 m³. Przychód ze sprzedaży drewna S4 ogółem wyniósł 3 715 302,6 tys. zł, w tym przychód ze sprzedaży w ramach kierunku nr 17 – 3 715 302,56 tys. zł. A zatem, średnia cena sprzedaży m³ drewna S4 wyniosła 130,35 zł, w tym średnia cena sprzedaży m³ w ramach kierunku nr 17 – 130,35 zł.

Jak wyjaśnił Nadleśniczy wzrost pozyskania i sprzedaży drewna S4 w 2022 r. i 2023 r. był wynikiem uprzątnięcia drewna nawałnicowego, powstałego w wyniku silnego wiatru 1 lipca 2022 r. Pozyskanie wiatrołomów i wiatrołomów w 2022 r. nastąpiło w ramach wprowadzenia prawa opcji, aneksów oraz zamówień uzupełniających do umów zawartych z ZUL natomiast w 2023 r. – w ramach bieżących umów z ZUL.

²⁶ Decyzja nr 39 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie uchylenia decyzji nr 42 DGLP z dnia 26 maja 2022 r.

²⁷ Według decyzji nr 13/2022 Nadleśniczego z dnia 4 kwietnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia cen sprzedaży detalicznej drewna.

²⁸ Według decyzji nr 40/2022 Nadleśniczego z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie cen sprzedaży detalicznej drewna.

(akta kontroli, str. 3156-3157)

W okresie od 2022 do 2024²⁹ konsumenci indywidualni (gospodarstwa domowe) zakupili ogółem 19 363,82 m³ drewna S4 (w tym 9 935,32 m³ w 2023 r.). W tym samym okresie podmioty gospodarcze zakupiły łącznie 689,08 m³ drewna S4, w tym trzech największych zakupów (53,99 m³, 49,71 m³, 36,02 m³). Dwa z tych podmiotów nie nabywały uprzednio drewna S2AP. Jeden z nich zakupił 3,85 m³ drewna S2AP. Jak wyjaśnił specjalista ds. gospodarki drewnem wynikało to z konieczności dopełnienia ilości zakupionego drewna do masy transportowej oraz z uwagi na długość przelegiwania surowca, który wynosił 37 dni.

(akta kontroli, str.1375-1380, 1406-1408)

W okresie objętym kontrolą w Nadleśnictwie nie dokonywano przeklasyfikowania drewna S2AP na S4.

Objęte badaniem 43 specyfikacje manipulacyjne odebranego drewna³⁰ wystawione w okresie od listopada 2022 r. do marca 2023 r. wykazały, że główną przyczyną korekt (46,5% badanych specyfikacji) było omyłkowe wprowadzenie wybranego artykułu w związku z większym udziałem grubszych kłód w stosach. Ze względu na możliwość uzyskania wyższego przychodu ze sprzedaży drewna podejmowano decyzję o zmianie metody odbioru drewna ze stosu nieregularnego na kłody w sztukach grupowo.

Nadleśniczy wyjaśnił, że zaplanowana w ramach sprzedaży detalicznej masa drewna opałowego była współmierna z jego zapotrzebowaniem przez lokalnych nabywców. W puli sprzedaży wyodrębniano surowiec S2AP, który powstawał wynikowo i był kierowany w ramach zawieranych umów z kontrahentami. Wobec tego w kontrolowanym okresie nie było przypadków specyfikacji manipulacyjnych, dotyczących zmiany sortymentów z S2AP, S2A oraz S2B na S4, a także S4 na S2AP. Realizacja pozyskania drewna opałowego była na bieżąco analizowana i odpowiadała potrzebom ilościowym lokalnych mieszkańców.

(akta kontroli, str. 1296-1301,1409)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Nadleśnictwo we właściwy sposób administrowało posiadanym majątkiem. Dokonało sprzedaży nieprzydatnych dla potrzeb gospodarki leśnej nieruchomości. Nadleśnictwo nie najmowało (dzierżawiło) majątku na potrzeby własne od innych podmiotów. Inwestycje zrealizowane zostały zgodnie z przepisami i zawartymi umowami oraz prawidłowo rozliczone, a zakupione rzeczowe środki trwale przekazane zostały w użytkowanie i służyły realizacji zadań jednostki. Gospodarka leśna w Nadleśnictwie, stosownie do przepisów ustawy o lasach, prowadzona była na podstawie PUL. Zakładane roczne plany pozyskania drewna nie stanowiły istotnych odchyleń od średniorocznych poziomów pozyskania drewna wynikających z PUL, a przypadki odmiennego poziomu pozyskania i sprzedaży drewna w stosunku do planowanych wartości wynikały z uzasadnionych przesłanek. Podejmowane w Nadleśnictwie działania umożliwiły prawidłową realizację procesu sprzedaży pozyskanego drewna.

²⁹ obowiązywania ww. decyzji nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 26 maja 2022 r.

³⁰ Nie dotyczące przeklasyfikowywania drewna S2AP na S4.

2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych

Opis stanu faktycznego

2.1 W kontrowanym okresie w Nadleśnictwie stan zatrudnienia na koniec okresu sprawozdawczego wynosił, odpowiednio: w 2020 r. – 53 osoby (53,1 etaty), w 2021 r. – 54 osoby (53,3 etaty), w 2022 r. – 53 osoby (54,3 etaty), w 2023 r. – 56 osób (51,9 etaty), w 2024 r (stan na 31 marca). – 52 osoby (54,5 etaty).

Zatrudnienie z podziałem na grupy zawodowe ww. okresie wynosiło:

- w 2020 r. Służba Leśna – 38 osób (38,1 etatów), stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną – 12 osób (12 etatów) i stanowiska robotnicze – trzy osoby (trzy etaty);
- w 2021 Służba Leśna – 40 osób (39,2 etatów), stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną – 12 osób (13,1 etatów) i stanowiska robotnicze – dwie osoby (jeden etat);
- w 2022 r. Służba Leśna – 42 osób (41,8 etatów), stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną – 10 osób (11,5 etatów) i stanowiska robotnicze jedna osoba (jeden etat);
- w 2023 r. Służba Leśna – 42 osoby (40,6 etatów), stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną – 12 osób (10,5 etatów) i stanowiska robotnicze – dwie osoby (0,85 etatu);
- w 2024 r. wg stanu na 31 marca Służba Leśna – 40 osób (41,2 etaty), stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną – 10 osób (11,3 etaty) i stanowiska robotnicze – dwie osoby (dwa etaty).

Wysokość wydatków na wynagrodzenia dla pracowników Nadleśnictwa wraz z dodatkami i narzutami na wynagrodzenia w poszczególnych latach objętych kontrolą, kształtowała się następująco:

- w 2020 r. na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 6 102,4 tys. zł;
- w 2021 r. na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 6 740,4 tys. zł (wzrost w stosunku do 2020 r. o 10,5%);
- 2022 r. na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 7 917,4 tys. zł (wzrost w stosunku do 2021 r. o 17,5%);
- w 2023 r. na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 8 397,6 tys. zł (wzrost w stosunku do 2022 r. o 6,1%);
- w 2024 r. do 31 marca na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 2 090,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 2267-2271)

Nadleśnictwo posiadało wewnętrzne regulacje dotyczące naborów pracowników na wolne stanowiska pracy³¹.

W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo zatrudniło 21 osób w tym: 10 stażystów, dwie osoby na stanowiska robotnicze, cztery osoby na stanowiska nierobotnicze poza służbą leśną, pięć osób do służby leśnej. Stażystów, absolwentów szkół leśnych

³¹ Zarządzenie nr 10/2020 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku z 9 marca 2020 r. w sprawie wylaniania kandydatów i zatrudniania ich na stanowiskach: zastępcy nadleśniczego, głównego księgowego, sekretarza, inżyniera nadzoru, komendanta posterunku straży leśnej i leśniczego w jednostkach organizacyjnych podległych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, Zarządzenie nr 15/2020 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku z dnia 23 czerwca 2020 r. w sprawie zasad naboru na wakujące stanowiska nierobotnicze w warunkach obowiązywania zakazu zatrudniania nowych pracowników spowodowanego oszczędnościami w związku z panującą epidemią COVID-19 w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, Zarządzenie nr 17/2020 z dnia 17 lipca 2020 r. zmieniające Zarządzenie nr 10/2020, Zarządzenie nr 1/2023 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku z 9 stycznia 2023 r. w sprawie zasad naboru na wakujące stanowiska pracy w warunkach obowiązywania spójnej polityki kadrowej w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku.

zatrudnienie odbywało się na zasadzie Zarządzenia DGLP³². Zgodnie z Zarządzeniem nr 1/2023 DRDLP w Gdańsku w sprawie zasad naboru na wakujące stanowiska pracy w warunkach obowiązywania spójnej polityki kadrowej w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku (dalej: „RDLP w Gdańsku”), W wyniku badania dokumentacji zatrudnienia czterech pracowników Nadleśnictwa ustalono, że:

- w jednym przypadku rekrutację wewnętrzną przeprowadzono zgodnie z wewnętrznymi przepisami w zakresie rekrutacji m.in. został ogłoszony nabór wewnętrzny i powołano komisję rekrutacyjną;
- w trzech przypadkach uzyskano zgodę Dyrektora Generalnego na odstępianie od procedury konkursowej;
- wysokość wynagrodzenia zasadniczego dla osób nowozatrudnionych nie odbiegała od wynagrodzeń pracowników na dotychczasowych stanowiskach do która w okresie objętym kontrolą wynosiła od 3,4 tys. zł do 5,9 tys. zł ;
- osoby zatrudnione na danych stanowiskach posiadały odpowiednie kompetencje (wykształcenie i doświadczenie zawodowe) i wymagany minimalny staż pracy, zgodnie z Ponadzakładowym Układem Zbiorowym Pracy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo przestrzegało procedur wewnętrznych związanych z naborem pracowników.

(akta kontroli str. 2272-2404)

W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo rozwiązało stosunek pracy z 22 osobami, odpowiednio: w 2020 r. sześć osób, w tym cztery przeszło na emeryturę, w 2021 r. trzy osoby, w tym jedna przeszła na emeryturę, w 2022 r. cztery osoby, w tym jedna przeszła na emeryturę, w 2023 r. pięć osób, w tym dwie przeszły na emeryturę, w 2024 r. cztery osoby, w tym dwie przeszły na emeryturę. W badanym okresie nie toczyły się sprawy sądowe, dotyczące roszczeń ze stosunku pracy. W przypadku rozwiązania umowy o pracę osobom nie wypłacano odpraw. Jedynie pracownicy przechodzący na emeryturę otrzymywali jednorazowe odprawy zgodnie z przepisami art. 46 ust. 1 pkt 5 ustawy o lasach. W badanym okresie na emeryturę odeszło 10 osób i z tego tytułu wypłacono jednorazowe odprawy w wysokości 546,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 2405-2406)

W latach 2020-2024 (I kwartał) Nadleśnictwo poniosło wydatki na wynagrodzenia bezosobowe łącznie z narzutami w wysokości 507,2 tys. zł, odpowiednio: 105,6 tys. zł, 138,8 tys. zł, 99,6 tys. zł, 127,5 tys. zł, 35,7 tys. zł.

Nadleśnictwo zlecało pracownikom zadania na podstawie umów cywilnoprawnych. W badanym okresie zawarto ogółem 57 umów cywilnoprawnych, odpowiednio: w 2020 r. - 14 umów, w 2021 r. – 14 umów oraz jedna kontynuacja z 2020 r., w 2022 r. 16 umów, w 2023 r. obowiązywało 13 umów zawartych w 2022 r., w 2024 r. – 13 umów. Badaniem objęto losowo wybrane cztery umowy cywilnoprawne zawarte z pracownikami³³. Zlecone zadania pracownikom w badanych umowach dotyczyły głównie wykonania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku w kancelariach leśnictw oraz ich ogrzewania. Analiza badanych umów wykazała, że przedmiot tych umów nie pokrywał się z zakresami czynności pracowników.

³² Zarządzenie nr 59 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 września 2012 r. w sprawie stażu absolwentów Lasów Państwowych.

³³ Umowa zlecenia nr 1130.1.8.2021 z 24 lutego 2021 r. zawarta na okres od 1 lutego 2021 r. do 31 grudnia 2021 r., umowa zlecenie nr 1130.3.5.2024 z 23 stycznia 2024 r. zawarta na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., umowa zlecenie nr 1130. 1.14.2022 z 25 maja 2022 r. zawarta na okres od 10 maja 2022 r. do 31 grudnia 2023 r., umowa zlecenia nr 1130.1.10.2022 z 26 stycznia 2022 r, zawarta na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 2270, 2407-2426)

W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo nie posiadało wewnętrznych procedur nagradzania pracowników. Zarządzeniem nr 21/2024 z dnia 29 marca 2024 r. wprowadzono Regulamin nagradzania pracowników Nadleśnictwa na rok 2024. Nagrody dla pracowników Nadleśnictwa, każdorazowo wypłacano na podstawie wytycznych wskazanych w piśmie DGLP, które przesyłano do RDLP w Gdańsku. Nagrody uznaniowe były wypłacane kwartalnie, rocznie, z puli środków pieniężnych na specjalne nagrody uznaniowe. Corocznie ustalano kwotę nagród specjalnych z puli Nadleśniczego, którego podstawą była kwota bazowa i liczba pełnozatrudnionych pracowników (wg stanu na 28 lutego danego roku). W 2020 r. ww. kwota wynosiła – 21,6 tys. zł, w 2021 r. – 21,2 tys. zł, w 2022 r. 22,0 tys. zł, w 2023 r. – 30,6 tys. zł. Przy przyznawaniu nagród z puli Nadleśniczego były brane następujące okoliczności:

- szczególnie wkład pracy w usuwaniu kłesk,
- wyjątkowe osiągnięcia w pracy skutkujące pozytywnie na wyniki finansowe, organizacyjne i wizerunkowe Lasów Państwowych,
- wykonywaniu prac ze szczególnym zaangażowaniem wykraczającym poza podstawowy zakres czynności pracownika.

Nagrody kwartalne i roczne potwierdzone były protokołami uwzględniającymi uwagi Przedstawicieli Związków Zawodowy.

W badanym okresie Nadleśnictwo wypłaciło kwotę nagród motywacyjnych i uznaniowych ogółem w wysokości 3 660,4 tys. zł, odpowiednio:

- w 2020 r. 360,8 tys. zł, w tym: specjalna nagroda uznaniowa do rozdysponowania przez kierownika jednostki 23,6 tys. zł (15 osób), nagrody motywacyjne wg stanu zatrudnienia na dzień 337,2 (53 osoby);
- w 2021 r. 938,0 tys. zł, w tym: specjalna nagroda uznaniowa do rozdysponowania przez kierownika jednostki 27,2 tys. zł (19 osób), nagrody motywacyjne wg stanu zatrudnienia na dzień 910,8 (54 osoby);
- w 2022 r. 1 254,9 tys. zł, w tym: specjalna nagroda uznaniowa do rozdysponowania przez kierownika jednostki 37,8 tys. zł (22 osoby), nagrody motywacyjne wg stanu zatrudnienia na dzień 1 217,1 (55 osoby);
- w 2023 r. 941,7 tys. zł w tym: specjalna nagroda uznaniowa do rozdysponowania przez kierownika jednostki 44,1 tys. zł (13 osób), nagrody motywacyjne wg stanu zatrudnienia na dzień 897,6 tys. zł (56 osoby);
- w 2024r. 165,0 tys. zł., nagrody motywacyjne wg stanu zatrudnienia na dzień (52 osoby).

Kwoty wypłaconych nagród mieściły się w wyznaczonej puli dla Nadleśniczego oraz zostały uzgodnione ze związkami zawodowymi. Podstawą wyliczenia nagród była kwota bazowa i liczba pełnozatrudnionych pracowników (wg stanu na 28 lutego danego roku).

(akta kontroli str. 2427-2528)

W Nadleśnictwie w kontrolowanym okresie 14 osób odbywało staże zawodowe oraz 17 osób praktyki studenckie. W dwóch przypadkach opiekunowie otrzymywali wynagrodzenia z tytułu opieki nad osobą odbywającą praktykę studencką³⁴, które było współfinansowane ze środków Unii Europejskiej na ogólną kwotę 1,2 tys. zł. Natomiast koszt wynagrodzeń opiekunów stażystów wypłacany na podstawie zarządzenia w sprawie stażu absolwentów w Lasach Państwowych wyniósł w badanym okresie kwotę 30,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 2529-2532)

³⁴ Umowa nr 25/WKŚIR/2020 z 5 czerwca 2020 r. zawarta z Uniwersytetem Warmińsko – Mazurskim w Olsztynie, umowa nr RPOWP/2020/13/SU z 2 czerwca 2020 r. zawarta z Technikum Leśnym w Białowieży.

2.2 W latach 2020-2024 (I kwartał) Nadleśnictwo nie posiadało uregulowań wewnętrznych dotyczących zasad podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników. Pracownikom zapewniono możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w formie studiów podyplomowych, studiów magisterskich, szkoleń oraz kursów. Rozpoczęcie przez pracownika szkolenia podnoszącego kwalifikacje zawodowe poprzedzone było zawartą umową szkoleniową, regulującą wszystkie kwestie związane z doskazyaniem. W badanym okresie Nadleśnictwo poniosło wydatki na podnoszenie kwalifikacji zawodowych w wysokości 44,6 tys. zł., odpowiednio w 2020 r. 16,8 tys. zł, w 2021 r. 3,1 tys. zł, w 2022 r. 11,3 tys. zł, w 2023 r. 13,4 tys. zł. Pozostałe wydatki związane z kosztami noclegów i dojazdów dla pracowników podnoszących kwalifikacje wyniosły kwotę 27,2 tys. zł. Umowy zawarte z ośmioma pracownikami zawierały zobowiązanie Nadleśnictwa do udzielenia urlopu szkoleniowego w ogólnej wysokości 70 dni. Jak wskazał Nadleśniczy podnoszenie kwalifikacji zawodowych odbywało się na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy³⁵.

(akta kontroli, str. 2533-2535)

W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo zawarło z 17 pracownikami umowy dotyczące podniesienia kwalifikacji zawodowych, odpowiednio w 2020 r. pięć umów, w 2021 r. dwie umowy, w 2022 r. cztery umowy, w 2023 r. sześć umów. Objęte badaniem³⁶ zawarte umowy szkoleniowe były zgodne z zakresami obowiązków i wykonywanymi czynnościami przez pracowników. Pracownicy, z którymi zawarto umowy dotyczące podniesienia kwalifikacji zawodowych przedkładali Nadleśnictwu dyplomy ukończenia studiów lub kursów.

(akta kontroli str. 2535-2549)

2.3 Wydatki związane ze szkoleniami oraz kosztami podróży pracowników w okresie objętym kontrolą wyniosły łącznie, odpowiednio w 2020 r. kwotę 31,1 tys. zł, w 2021 r. – 40,6 tys. zł, w 2022 r. – 105, 2 tys. zł, w 2023 – 132,2 tys. zł, do 31 marca 2024 r. – 21,7 tys. zł.

Objęte badaniem pięć szkoleń wewnętrznych³⁷ wykazało, że:

- przeznaczone one były dla pracowników Nadleśnictwa, na które wydatkowano 33,3 tys. zł;
- tematyka szkoleń miała bezpośredni związek z wykonywaną pracą dot. gospodarki leśnej;
- zobowiązania wynikające z zawartych umów zostały w pełni zrealizowane, a umowy te zostały prawidłowo rozliczone;

³⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 1465.

³⁶ Badaniem objęto cztery umowy dobrane w sposób celowy, których wartość przekroczyła kwotę 3 tys. zł., tj.: umowa szkoleniowa z 6 września 2021 r. zawarta z Nadleśniczym, dotycząca podnoszenia kwalifikacji zawodowych w ramach studiów podyplomowych „Hodowla Lasu II” na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, umowa szkoleniowa z 9 września 2022 r. zawarta ze starszym księgowym, dotycząca podnoszenia kwalifikacji zawodowych w ramach kursu głównego księgowego realizowanego przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Oddział Okręgowy w Gdańsku, umowa szkoleniowa z 5 marca 2019 r. zawarta z podleśniczym, dotycząca podnoszenia kwalifikacji zawodowych w ramach studiów magisterskich na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu na kierunku Leśnictwo, umowa szkoleniowa z 13 marca 2019 r. zawarta z podleśniczym, dotycząca podnoszenia kwalifikacji zawodowych w ramach studiów magisterskich na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu na kierunku Leśnictwo.

³⁷ W 2021 r. szkolenie „Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji w miejscu pracy”, liczba pracowników uczestniczących w szkoleniu – 52, szkolenie „Pierwsza pomoc przedmedyczna” liczba pracowników uczestniczących w szkoleniu – 51, w 2023 r. szkolenie „Pierwsza pomoc przedmedyczna” - zakup defibrylatora do siedziby Nadleśnictwa oraz niezbędnego wyposażenia medycznego do leśniczówek, liczba osób uczestniczących w szkoleniu – 42, w 2024 r. szkolenie „Mobbing, dyskryminacja, molestowanie – studium przypadku” liczba pracowników uczestniczących w szkoleniu – 55, szkolenie „Zasady BHP przy pozyskaniu i manipulowaniu drewna” liczba osób uczestniczących w szkoleniu – 68.

- środki przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników zostały wydatkowane celowo i gospodarnie.

(akta kontroli str. 2534, 2550-2569)

2.4 Zakup usług przez Nadleśnictwo został uregulowany w Zarządzeniu Nadleśniczego w sprawie ustalenia zasad zamawiania usług, dostaw i robót budowlanych w Nadleśnictwie³⁸.

(akta kontroli str. 2570-2661)

W latach 2020-2024 (I kwartał) Nadleśnictwo ponosiło wydatki na zakup usług obcych, w wysokości odpowiednio 5 567,2 tys. zł, 5 987,2 tys. zł, 7 352,6 tys. zł, 10 016,8 tys. zł. i w I kw. 2024 r. – 1 878,8 tys. zł. W badanym okresie kontrolowana jednostka nie zawierała umów związanych z usługami marketingowymi, komunikacją społeczną oraz związanymi z zarządzaniem.

Objęte badaniem pięć umów dotyczących badania sprawozdania finansowego za lata 2020 i 2023 oraz umowy dotyczące kompleksowej obsługi prawnej Nadleśnictwa na łączną wartość netto 299,7 tys. zł³⁹ wykazało, że:

- przy ich udzielaniu Nadleśnictwo właściwie określiło wartość zamówienia, zgodnie z Regulaminem Udzielania Zamówień Publicznych o wartości nieprzekraczającej 130 tys. zł,
- postępowania te były właściwie udokumentowane,
- zamówienia zrealizowane zostały zgodnie z umową oraz prawidłowo rozliczone.

(akta kontroli, str. 2662-2804)

Nadleśnictwo w latach 2020-2023 zostało zobowiązane do uregulowania należności w łącznej kwocie 21,2 tys. zł⁴⁰, w ramach umów zawartych pomiędzy Telewizją Polską S.A. a RDLP w Gdańsku, z tytułu prowadzenia promocji gospodarki leśnej, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 2805-2857)

2.5 W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie posiadało wewnętrznych regulacji dotyczących kosztów reprezentacyjnych.

Zgodnie z wyjaśnieniem głównej księgowej koszty reprezentacji wydatkowano zgodnie z zatwierdzonymi planami finansowo - gospodarczymi na poszczególne lata.

(akta kontroli, str. 2858)

Ponoszone wydatki były planowane kwotowo i zatwierdzane przez RDLP w Gdańsku. Nadleśnictwo w ww. okresie poniosło wydatki na cele reprezentacyjne w wysokości ogółem 48,3 tys. zł, odpowiednio w 2020 r. kwotę 4,1 tys. zł, w 2021 r. 7,2 tys. zł, w 2022 r. 10,7 tys. zł, w 2023 r. – 25,6 tys. zł⁴¹, do 31 marca 2024 r. – 0,5 tys. zł.

Koszty reprezentacji w ww. latach stanowiły odpowiednio: w 2020 r. - 0,03% wydatków ogółem, w 2021 r. – 0,04%, w 2022 r. – 0,05%, w 2023 r. – 0,10%, w 2024 r. (według stanu na koniec I kwartału) – 0,01%. Badaniem objęto kwotę 10,8 tys. zł stanowiącą

³⁸ Zarządzenie nr 26/2016 z 28 lipca 2016 r., Zarządzenie nr 14/2020 z 17 czerwca 2020 r., Zarządzenie nr 37/2020 z 30 grudnia 2020 r., Zarządzenie nr 33/2022 z 30 sierpnia 2022r.

³⁹ Umowa nr 271.3.002.20 z dnia 12 sierpnia 2020 r., umowa nr 271.4.003.23 z 20 lipca 2023 r., umowa nr 271.3.030.23 z 29 grudnia 2023 r., umowa nr 271.3.013.21 z 24 grudnia 2024 r., umowa nr 271.2.024.18 z 17 grudnia 2018 r. (obejmująca okres od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2021 r.)

⁴⁰ na podstawie faktur wystawionych przez Telewizję Polską S.A. z siedzibą w Warszawie ,tj.: faktura nr 800234298 z 5.05.2020 r. na wartość brutto 4,7 tys. zł, (Tajemnice pomorskich lasów), faktura nr 0800260212 z 7.07.2021 r. na wartość brutto 5,0 tys. zł., (Drzewa pomorskich lasów), faktura nr 0800279367 z 19.05.2022 r. na wartość brutto 5,5 tys. zł, (Ludzie lasu), fakturę nr 0800302166 z 2.06.2023 r. na wartość brutto 6,0 tys. zł, (Woda i las wokół nas).

⁴¹ Zakup 200 szt. Piór i długopisów okolicznościowych dla Nadleśnictwa upamiętniających 100-lecie Lasów Państwowych.

22,3% poniesionych wydatków reprezentacyjnych⁴². Dotyczących głównie reprezentowania Nadleśnictwa w zawodach międzynarodowych leśników.

(akta kontroli str. 2859-2920, 3158-3160)

2.6 W latach 2020-2024 (I kwartał) Nadleśnictwo nie organizowano uroczystości patriotycznych lub religijnych, jak również nie było współorganizatorem tego rodzaju uroczystości.

(akta kontroli str. 2921)

2.7 W latach 2020-2024 odpis z zysku na cele społecznie użyteczne w Nadleśnictwie wyniósł odpowiednio: 160 tys. zł, 45 tys. zł, 120 tys. zł, 80 tys. zł.

W latach 2020-2024 (I kwartał)⁴³ Nadleśnictwo przekazało⁴⁴ łącznie kwotę 486,7 tys. zł., z tego odpowiednio 145,8 tys. zł., 112,0 tys. zł., 126,7 tys. zł., 102,2 tys. zł.

Nadleśnictwo nie posiadało w latach 2020-2024 (I kwartał) regulacji wewnętrznych dotyczących przyznawania darowizn na cele społecznie użyteczne, gdyż – jak wyjaśnił Nadleśniczy - nie były one wymagane oraz nie zostały wprowadzone przez jednostki nadrzędne LP.

Zgodnie z zalecaniami Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych⁴⁵ udzielania darowizn powyżej 3 tys. zł wymagało wcześniejszej akceptacji Dyrektora Generalnego LP.

(akta kontroli str. 2922-2953)

Badanie dokumentacji 13 darowizn, dobranych w sposób celowy⁴⁶ (na łączną kwotę 197,0 tys. zł wykazało, że:

- wszystkie darowizny udzielono na wniosek obdarowanego po uzyskaniu akceptacji DGLP;
- we wszystkich przypadkach informacje o możliwości uzyskania wsparcia nie były dostępne publicznie. Dopiero Zarządzeniem nr 29 DGLP z dnia 23 kwietnia 2024 r. wprowadzono obowiązek publikowania wykazu umów darowizny, z uwagi na konieczność zachowania transparentności i rzeczowości wydatków ponoszonych przez nadleśnictwa;
- we wszystkich przypadkach zawarto umowę z obdarowanym, w której określono cel, na który wykorzystana miała być darowizna;
- w dwóch⁴⁷ przypadkach wnioskodawcy udokumentowali sposób wydatkowania darowizny, który był zgodny z przeznaczeniem;
- wszystkie darowizny przekazano na cele społecznie użyteczne;

(akta kontroli, str. 2954-3046)

W badanym okresie nadleśnictwo zawarło 203 umowy na przekazane darowizny, odpowiednio w 2020 r. – 54 umowy, w 2021 r. – 48 umów, w 2022 r. – 66 umów, w 2023 r. – 35 umów.

(akta kontroli str. 2927-2930)

⁴² Faktura nr 14/2023 z 21 kwietnia 2023 r. dotycząca usług cateringowych związanych z organizacją akcji „Łączą nas drzewa”, polecenie wyjazdu nr 1/2022 związane z uczestnictwem pracownika w XXVIII Mistrzostwach Europy Leśników w biegu na orientację, polecenie wyjazdu nr 3/2023 związane z uczestnictwem pracownika w XXIX Mistrzostwach Europy Leśników w biegu na orientację, polecenie wyjazdu nr 4/2023 związane z uczestnictwem pracownika w XXIX Mistrzostwach Europy Leśników w biegu na orientację.

⁴³ W pierwszym kwartale 2024 r. nie przekazano żadnych darowizn.

⁴⁴ Zgodnie z przepisami § 19 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz.U. z 1994 r. 134, poz. 692).

⁴⁵ Pismo nr ZI.771.53.2020 z 29 maja 2020 r.

⁴⁶ powyżej 4 tys. zł z wyłączeniem darowizn przekazanych kościołom lub organizacjom związanym z kościołami, opisanych w pkt 2.10. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁴⁷ Umowa nr 12/2020 z 30 marca 2020 r. oraz nr 43/2020 z 30 listopada 2020 r.

2.8 - 2.9 W badanym okresie tj. 2020 -2024 (I kwartał) Nadleśnictwo przeprowadziło 37 wydarzeń promocyjno-edukacyjnych, tj.:

- w 2020 r. cztery wydarzenia⁴⁸, które nie były refundowane przez Centrum Informacyjne Lasów Państwowych (dalej: „CILP”), w tym dwa miało charakter cykliczny. Łączna kwota wydatków poniesionych przez Nadleśnictwo wyniosła 2,7 tys. zł;
- w 2021 r. siedem wydarzeń⁴⁹, które nie były refundowane przez CILP (w tym jedno wydarzenie cykliczne). Łączna kwota wydatków poniesionych przez Nadleśnictwo wyniosła 5,9 tys. zł;
- w 2022 r. siedem wydarzeń⁵⁰, które nie były refundowane przez CILP (w tym jedno wydarzenie cykliczne). Łączna kwota wydatków poniesionych przez Nadleśnictwo wyniosła 7,6 tys. zł;
- w 2023 r. 17 wydarzeń⁵¹ (w tym jedno refundowane przez CILP⁵²). Dwa wydarzenia były o charakterze cyklicznym. Łączna kwota wydatków poniesionych przez Nadleśnictwo wyniosła 30,4 tys. zł (w tym refundowane przez CILP 1,5 tys. zł);
- w 2024 r. (I kwartał) dwa wydarzenia⁵³, które nie były refundowane przez CILP. Łączna kwota wydatków poniesionych przez Nadleśnictwo wyniosła 4,2 tys. zł;

(akta kontroli str. 3047-3067)

2.10 W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo przekazało 18 darowizn⁵⁴ w formie środków pieniężnych dla kościołów, związków wyznaniowych i kościelnych osób prawnych w kwocie 51,6 tys. zł, co stanowiło 10,6% wszystkich przekazanych darowizn, odpowiednio w latach 2020-2024 (I kwartał): 9,0 tys. zł, 23,7 tys. zł, 12,9 tys. zł, 6,0 tys. zł. W 2024 r. (do 31 marca) nie przekazano darowizn dla ww. podmiotów. Beneficjentami przekazanych darowizn były parafie rzymskokatolickie (w szczególności Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Mikołaja w Wielu, której przekazano 32,3 tys. zł, tj. 62,6% darowizn dla kościołów) oraz Parafialny Zespół Caritas w Kościerzynie.

Objęte badaniem 18 darowizn przekazanych dla kościołów i kościelnych osób prawnych wykazało, że:

- zostały udzielone one na wniosek obdarowanego, po uzyskaniu zgody DGLP (w zakresie planowanej wpłaty powyżej 3 tys. zł);

⁴⁸ m.in. Akcja sadzenia lasu „Do Nasadzenia” w Nadleśnictwo Lipusz, Akcja „sadzimy” – rozdawanie sadzonek, Akcja FERIE w Hevelianum „ZABAWY Z DREWNIEM”;

⁴⁹ m.in. Akcja Sprzątania lasu, Akcja „Do Nasadzenia” z Nadl. Lipusz, Akcja „Choinka dla życia”-leśnicy oddają krew, Akcja „sadzimy”-rozdawanie sadzonek, Akcja sadzenia lasu z KS „Kaszubia”, Zbiórka elektroodpadów. Akcja ze szkołą nr 6 w Kościerzynie.

⁵⁰ m.in. Wystawa grzybów w Nadleśnictwie Kościerzyna, Akcja Sadzenia Lasu „Łączą nas drzewa”, Akcja „Dary lasu” wykonywanie stroików świątecznych, Akcja „Choinka dla życia”-leśnicy oddają krew, Akcja „sadzimy”-rozdawanie sadzonek.

⁵¹ m.in. Wystawa grzybów w Nadleśnictwie Kościerzyna, Zbiórka elektroodpadów. Akcja ze szkołą nr 6 w Kościerzynie, Akcja „Drzewko za surowce wtórne” w Gdańsku Dziennik Bałtycki, Akcja „Łączą nas drzewa”-wspólne sadzenie lasu, Akcja „sadzimy”-rozdawanie sadzonek, Akcja „Choinka dla życia”-choinki dla krwiodawców. Refundacja CILP.

⁵² Akcja „sadzimy- rozdawanie sadzonek”- wydarzenie zorganizowane sześć razy w okresie objętym kontrolą oraz dwa razy Akcja „Choinka dla życia”.

⁵³ XV RAJD KASZUBSKI w Kościerzynie, XI Bieg Morsa im. Radka Flisikowskiego.

⁵⁴ Umowa darowizny na rzecz: Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Mikołaja Sanktuarium Kalwaryjskie w Wielu (siedem umów, Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Jakuba Apostoła w Tolkmicku, Parafią Rzymskokatolicką pw. Św. Michała Archaniola w Rekownicy(trzy umowy), Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Karola Boromeusza w Wejherowie, Parafialnego Zespołu Caritas przy Parafii Świętej Trójcy w Kościerzynie (trzy umowy), Parafii Wojskowo-Cywilnej Rzymskokatolickiej pw. Matki Odkupiciela w Gdańsku, Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Trójcy w Kościerzynie, Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Franciszka z Asyżu w Gdańsku,

- dwie darowizny przekazano na cele nie będące celami społecznie użytecznymi, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- w umowach zawartych z obdarowanymi określono kwotę oraz wskazano cel przeznaczenia;
- informacje o możliwości uzyskania wsparcia nie były upowszechniane;
- kwestie dotyczące weryfikowania spełniania przez obdarowanych nałożonych na nich obowiązków w zakresie sposobu wykorzystania darowizny zostały opisane w pkt 2.13 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 3068-3140)

2.11 W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie przekazało kościołom lub związkom wyznaniowym, jak również organizacjom związanym z kościołami albo związkami wyznaniowymi wsparcia w postaci darowizn rzeczowych.

(akta kontroli str. 3116)

2.12 W kontrolowanym okresie wystąpiło osiem przypadków odmowy udzielenia wnioskowanego wsparcia kościołom, związkom wyznaniowym lub organizacjom związanym z kościołami, tj.

- w 2020 roku - jedna odmowa udzielenia wsparcia (Stowarzyszenie Św. Huberta),
- w 2021 roku - dwie odmowy udzielenia wsparcia (Starosłowińska Cerkiew Staroobrzędowców, Parafia pw. Św. Trójcy w Kościerzynie),
- w 2023 roku - pięć odmów udzielenia wsparcia (Starosłowińska Cerkiew Staroobrzędowców, Parafia pw. Św. Trójcy w Kościerzynie, Zespół Caritas Parafii Św. Trójcy w Kościerzynie).

Przyczyną odmów - jak wyjaśnił Nadleśniczy - były ograniczone możliwości finansowe Nadleśnictwa. Nadleśnictwo skupiało się na wspieraniu lokalnych organizacji, co było jedną z przesłanek do odmowy udzielenia wsparcia organizacjom działającym w innych regionach Polski. Decyzje te nie były konsultowane z innymi jednostkami Lasów Państwowych, Dyrektorem Regionalnym i Dyrektorem Generalnym.

(akta kontroli str. 3116-3140)

2.13 W 29 z 31 badanych umów na kwotę 178,6 tys. zł udzielonych przez Nadleśnictwo darowizn nie weryfikowano spełnienia przez obdarowanych nałożonych na nich obowiązków w zakresie sposobu wykorzystania darowizny. W umowach darowizn widniał m.in. zapis zobowiązujący obdarowanego do przeznaczenia przedmiotu darowizny zgodnie z zawartą umową oraz o zastosowaniu przepisów Kodeksu cywilnego w sprawach nieuregulowanych. Nie określono również obowiązków sprawozdawczych obdarowanego oraz sankcji za nieprawidłową realizację umowy. Nie weryfikowano też, czy otrzymana darowizna została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem, co opisane zostało w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 2954-3046, 3073-3115, 3116-3118)

2.14 W latach 2020-2024 (I kwartał) Nadleśnictwo nie zlecało świadczenia usług realizowanych przez osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych lub przez organizacje związane z kościołami albo związkami wyznaniowymi.

(akta kontroli str. 3141)

2.15 Nadleśnictwo w badanym okresie nie przekazało nieruchomości w użytkowanie wieczyste kościołom lub związkom wyznaniowym albo osobom prawnym związanym z kościołami lub związkami wyznaniowymi w trybie art. 38d ustawy o lasach.

(akta kontroli str.3142)

2.16 Nadleśnictwo w latach 2020-2024 (I kwartał) nie dokonało zamiany nieruchomości z kościołami lub związkami wyznaniowymi albo osobami prawnymi związanym z kościołami lub związkami wyznaniowymi w trybie art. 38e ustawy o lasach.

(akta kontroli str. 3143)

2.17 W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo nie zawierało z kościołami lub związkami wyznaniowymi albo osobami prawnymi związanym z kościołami/związkami wyznaniowymi inne umowy dotyczące nieruchomości (np. użyczenia, sprzedaży, w tym w trybach niewynikających z ustawy o lasach).

(akta kontroli str. 3144)

2.18 W latach 2020-2024 (I kwartał) Nadleśnictwo nie zatrudniało osób duchownych lub osób zakonnych w związku z czym nie ponosiło żadnych wydatków na ten cel. Jednocześnie Nadleśnictwo nie ponosiło wydatków związanych z funkcjonowaniem w PGL LP Zespołu Duszpasterskiego lub z działalnością osób duchownych lub osób zakonnych niewchodzących w skład tego Zespołu.

(akta kontroli str. 3145)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Za działanie nierzetelne należy ocenić dokonanie przez Nadleśniczego zapłaty należności w łącznej kwocie 21,2 tys. zł⁵⁵ na rzecz Telewizji Polskiej S.A. z tytułu prowadzenia kampanii edukacyjno-informacyjnej z zakresu edukacji leśnej, pomimo iż nie miał on wpływu na proces organizacji i przeprowadzania tych wydarzeń. Jego rola sprowadzała się wyłącznie do dokonania płatności w kwotach określonych przez jednostkę nadrzędną w strukturze organizacyjnej LP⁵⁶. Ponadto w Nadleśnictwie nie opracowano metod oceny spodziewanej rzeczywistej efektywności tych przedsięwzięć oraz zasadności poniesienia przewidywanych wydatków. Współorganizatorami wydarzeń, które odbyły się 28 kwietnia 2020 r., 29 czerwca 2021 r., 17 maja 2022 r. 30 maja 2023 r. była RDLP i Telewizja Polska S.A.

(akta kontroli str. 2805-2857)

Nadleśniczy wyjaśnił, że wszelkie przedsięwzięcia związane z ww. kampaniami promocyjnymi koordynowane były na poziomie RDLP w Gdańsku, a bezpośrednia komunikacja Nadleśnictwa z wykonawcą (TVP3) sprowadzała się jedynie do roboczych uzgodnień dotyczących konkretnych prac terenowych przy produkcji poszczególnych odcinków cyklu. W związku z powyższym Nadleśnictwo nie podejmowało bezpośrednich działań zmierzających do określenia potrzeb upowszechnienia w społeczeństwie wiedzy dotyczącej prowadzonej przez LP gospodarki leśnej. Nie określało też mierników realizacji celów będących miarą skuteczności działań promocyjno-edukacyjnych. Według wiedzy Nadleśnictwa jedynymi miernikami realizacji kampanii było przygotowanie oraz emisja określonej liczby odcinków.

(akta kontroli str. 776-778)

Zdaniem NIK koszty organizacji wspomnianych wydarzeń obciążały bezpośrednio wynik finansowy Nadleśnictwa. Tym samym stan, w którym Nadleśnictwo akceptowało zobowiązania do wydatkowania środków finansowych, bez zapewnienia wpływu na

⁵⁵ Na podstawie faktur: nr 800234298 z 5 maja 2020 r. na wartość brutto 4,7 tys. zł, (Tajemnice pomorskich lasów), faktura nr 0800260212 z 7 lipca 2021 r. na wartość brutto 5,0 tys. zł., (Drzewa pomorskich lasów), faktura nr 0800279367 z 19 maja 2022 r. na wartość brutto 5,5 tys. zł, (Ludzie lasu), fakturę nr 0800302166 z 2 czerwca 2023 r. na wartość brutto 6,0 tys. zł, (Woda i las wokół nas).

⁵⁶ DR.063.1.2020 z 1 marca 2020r., DR.063.1.2021 z 10 lutego 2021 r., DR.063.3.2021 z 4 lutego 2022 r. oraz DR.063.1.2.2023 z 23 stycznia 2021 r.

organizację i koszt ww. wydarzeń, NIK ocenia jako niedochowanie należytej staranności w wykonywaniu obowiązków.

2. Na cele niestanowiące celów społecznie użytecznych na rzecz dwóch podmiotów⁵⁷ (parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Karola Boromeusza w Wejherowie oraz Parafia Rzymsko-Katolicką p.w. Św. Franciszka z Asyżu w Gdańsku) przekazano łącznie 9,1 tys. zł:

- a) w 2021 r. kwotę 5,0 tys. zł na zakup 14 Stacji Drogi Krzyżowej w nowopowstałej świątyni;
- b) w 2022 r. na 4,1 tys. zł na wsparcie organizacji posiedzenia plenarnego połączonego z rekolekcjami Zespołu Duszpasterskiego – duszpasterzy leśników.

Nadleśniczy przekazał środki finansowe na te cele pomimo, iż nie stanowiły one celów społecznie użytecznych w rozumieniu § 19 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe z 6 grudnia 1994 r.⁵⁸. Nie mieściły się one w działalności charytatywno-opiekuńczej parafii, a także nie dotyczyły obiektu zabytkowego.

Zgodnie z art. 40 pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej⁵⁹ oraz art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania⁶⁰, osoby prawne Kościoła mogą wykorzystywać środki pochodzące m.in. z darowizn na prowadzenie działalności charytatywno-opiekuńczej. Przepis art. 43 ust. 1 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje natomiast, że inwestycje sakralne i kościelne są finansowane ze środków własnych kościelnych osób prawnych.

(akta kontroli, str. 3090-3092, 3103-3106)

Nadleśniczy wyjaśnił, że na podstawie umowy darowizny KF.364.96.2022 z dnia 13.10.2022 r. Nadleśnictwo przekazało na rzecz Parafii Św. Franciszka z Asyżu w Gdańsku kwotę 4,1 tys. zł tytułem darowizny na wsparcie organizacji posiedzenia plenarnego Zespołu Duszpasterskiego. W tym czasie Nadleśnictwo posiadało środki umożliwiające udzielenieawnioskowanej kwoty darowizny. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, Nadleśnictwo ma możliwość dokonywania darowizn na cele społecznie użyteczne. Postanowienie § 19 ww. Rozporządzenia stanowi, że „wynik finansowy nadleśnictw, po pomniejszeniu o wartość niewykonanych zadań rzeczowych z zakresu działalności podstawowej oraz o część zysku przekazywanego na rachunek Generalnej Dyrekcji, pozostaje w dyspozycji nadleśnictwa, z przeznaczeniem na powiększenie funduszy własnych. Z dodatniego wyniku finansowego mogły być wydzielone środki w wysokości nieprzekraczającej łącznie 15%, z przeznaczeniem na nagrody dodatkowe, zasilenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz cele społecznie użyteczne”, w tym na darowizny. Darowizna w ww. przypadku została udzielona obdarowanemu po konsultacji z DGLP, która pozytywnie zaopiniowała wskazany przez obdarowanego cel społecznie użyteczny i nie zgłosiła zastrzeżeń odnośnie zamiaru przekazania środków finansowych przez Nadleśnictwo.

⁵⁷ Umowa nr KF.364.96.2022 z 13 października 2022 r. zawarta z Parafią Rzymsko-Katolicką p.w. Św. Franciszka z Asyżu w Gdańsku oraz umowa nr KF.364.88.2021 z 16 grudnia 2021 r. zawarta z Parafią Rzymsko-Katolicką pw. Św. Karola Boromeusza w Wejherowie.

⁵⁸ Dz.U. z 1994 r. Nr 34 poz. 692.

⁵⁹ Dz.U. z 2023 r. poz. 1966.

⁶⁰ Dz.U. z 2023 r. poz. 265.

Nadleśniczy wskazał ponadto, że darowizny na zakup 14 Stacji Drogi Krzyżowej realizują cel pożytku publicznego określony w art. 4 ust.1 pkt 16 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

(akta kontroli, str. 780-784)

Zdaniem NIK w świetle obowiązujących przepisów prawa, niedopuszczalne jest udzielanie przez Nadleśnictwo wsparcia w formie darowizny na inne cele niż społecznie użyteczne. W przypadku obu parafii wsparcie mogłoby zostać udzielone na działalność charytatywno-opiekuńczą oraz działalność obejmującą odbudowę, utrzymanie dóbr kultury oraz konserwację i remontowanie obiektów zabytkowych. Dofinansowane zadania ujęte w ww. wnioskach nie należały do żadnej ze wskazanych kategorii.

3. W 29⁶¹ z 31 udzielonych przez Nadleśnictwo darowizn nie weryfikowano sposobu spełnienia przez obdarowanych nałożonych na nich obowiązków w zakresie przeznaczenia darowizny. Ponadto w ww. umowach darowizn zawarto jedynie postanowienia o zastosowaniu przepisów Kodeksu cywilnego. Natomiast brak było postanowień dotyczących zabezpieczenia interesów darczyńcy takich jak np.: odpowiedzialności za korzystanie z przedmiotu darowizny w sposób niezgodny z jej przeznaczeniem czy sankcji za nieprawidłową realizację umowy.

Brak powyższych działań, a także niezawarcie w umowach ww. postanowień, mogło przyczynić się do wydatkowania przekazanych przez Nadleśnictwo środków pieniężnych niezgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli, str. 2954-3046, 3073-3115)

Z wyjaśnień Nadleśniczego wynika, że przyczyną nieweryfikowania sposobu wykorzystania darowizn był brak wewnętrznych procedur dotyczących przyznawania darowizn na cele społecznie użyteczne, które zobowiązałyby zarówno Nadleśnictwo jak i obdarowanych do konieczności rozliczenia się z otrzymanej darowizny. Ponadto Nadleśniczy wyjaśnił, że darowizny były najczęściej udzielane na rzecz podmiotów, z którymi Nadleśnictwo prowadziło długoletnią oraz udaną współpracę i miało wiedzę na temat tego, że cel, na który miały zostać przeznaczone środki otrzymane z tytułu darowizny, był realizowany przez wnioskodawcę zgodnie z zawartą umową.

(akta kontroli, str. 3116-3118)

Zdaniem NIK, powyższe okoliczności nie uzasadniają odstępiania od zawarcia w umowach obowiązku monitorowania sposobu wykorzystania przyznanych darowizn. Do umów tych powinny być wprowadzone przez Nadleśniczego - reprezentującego Skarb Państwa - mechanizmy zabezpieczające interesy Nadleśnictwa, w szczególności odnoszące się do braku lub nieprawidłowej realizacji umów przez obdarowanych.

⁶¹ umowa darowizny nr 18/2020 z dnia 6 maja 2020 r., umowa nr 7/2020 z 26 lutego 2020 r., umowa darowizny nr KF.364.28.2021 z dnia 27 lipca 2021 r., umowa darowizny nr KF.364.29.2021 z 27 lipca 2021r., umowa darowizny nr KF.364.49.2021 z dnia 27 lipca 2021 r., umowa darowizny nr KF.364.77.2021 z dnia 9 listopada 2021 r., umowa darowizny nr KF.364.61.2022 z dnia 9 września 2022 r., umowa darowizny nr KF.364.42.2023 z dnia 13 czerwca 2023 r., umowa darowizny nr KF.364.78.2023 z 30 października 2023 r., umowa darowizny nr KF.364.81.2023 z dnia 20 października 2023 r., umowa darowizny nr KF.364.85.2023 z dnia 28 listopada 2023 r., Umowa darowizny nr 1/2020 z 14 stycznia 2020 r., umowa nr 15/2020 z 7 kwietnia 2020 r., umowa darowizny nr 26/2020 z 6 lipca 2020 r., umowa nr 36/2020 z 28 października 2020 r., umowa darowizny nr KF.364.17.2021 z 7 kwietnia 2021 r., umowa darowizny nr KF.364.33.2021 z 16 lipca 2021 r., umowa darowizny nr KF.364.62.2021 z 7 września 2021 r., umowa darowizny nr KF.364.88.2021 z 16 grudnia 2021 r., umowa darowizny nr KF.364.90.2021 z 17 grudnia 2021 r., umowa darowizny nr KF.364.57.2022 z 19 lipca 2022 r., umowa darowizny nr KF.364.59.2022 z 26 lipca 2022 r., umowa darowizny nr KF.364.68.2022 z 4 sierpnia 2022 r., umowa darowizny nr KF.364.84.2022 z 9 września 2022 r., umowa darowizny nr KF.364.96.2022 z 13 października 2022 r., umowa darowizny nr KF.364.116.2022 z 9 grudnia 2022 r., umowa darowizny nr KF.364.92.2023 z 8 września 2023 r., umowa darowizny nr KF.364.102.2023 z 20 października 2023 r., umowa darowizny nr KF.364.109.2023 z 27 listopada 2023 r.

OCENA CZĄSTKOWA

Nadleśnictwo prawidłowo prowadziło działania z zakresu polityki kadrowej oraz finansowej, w tym rekrutacji nowych pracowników, które przebiegały zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi. Dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników uzasadnione było potrzebami Nadleśnictwa i zgodne z zakresami czynności pracowników. Ponadto zgodnie z regulacjami zlecano usługi prawne oraz w zakresie reprezentacji. W Nadleśnictwie nie weryfikowano spełnienia przez obdarowanych nałożonych na nich obowiązków w zakresie sposobu przeznaczenia darowizny, a także w umowach nie zawarto postanowień mających na celu zabezpieczenie interesów Nadleśnictwa. Mogło to przyczynić się do wydatkowania przyznanych przez Nadleśnictwo środków pieniężnych niezgodnie z przeznaczeniem. Przekazywano darowizny na cele niestanowiące celów społecznie użytecznych. Nadleśnictwo akceptowało zobowiązania do wydatkowania środków finansowych, bez zapewnienia wpływu na organizację i koszt wydarzeń, nie opracowując metod oceny spodziewanej rzeczywistej efektywności przedsięwzięć w zakresie zakupu usług edukacyjno – informacyjnych oraz zasadności poniesienia przewidywanych wydatków.

OBSZAR**3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego⁶²**

Opis stanu faktycznego

3.1 W latach 2020-2024 (I kw.) koszty działalności podstawowej Nadleśnictwa⁶³ wynosiły:

- 2020 r. - 8 871,6 tys. zł, w tym 424,0 tys. zł na ochronę lasu (nie były wyszczególnione koszty ochrony przyrody);
- 2021 r. - 8 862,2 tys. zł, w tym 305,1 tys. zł na ochronę lasu (nie były wyszczególnione koszty ochrony lasu);
- 2022 r. - 11 600,5 tys. zł, w tym 887,2 tys. zł na ochronę lasu oraz 51,9 tys. zł na ochronę przyrody;
- 2023 r. - 13 978,9 tys. zł, w tym 567,2 tys. zł na ochronę lasu oraz 57,7 tys. zł na ochronę przyrody;
- 2024 r. (I kwartał) - 2 627,7 tys. zł, w tym 217,9 tys. zł na ochronę lasu (nie ponoszono kosztów na ochronę przyrody).

(akta kontroli, str. 1559-2266)

W tym samym okresie ze środków funduszu leśnego⁶⁴ nie finansowano zadań dotyczących ochrony przyrody. Nadleśniczy wyjaśnił, że koszty ponoszone na ochronę przyrody finansowane są ze środków własnych, z dopłaty na wyrównywanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej oraz z dopłat do zadań celowych z funduszu leśnego. Źródło finansowania wyszczególniane było jedynie przy dopłatach do zadań celowych. W związku z powyższym nie było potrzeby i konieczności wyróżnienia kosztów ochrony przyrody finansowanych z funduszu leśnego. Zadania celowe nie były realizowane w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli, str. 3156-3157)

Ww. koszty na ochronę lasu zostały zaplanowane w ramach środków własnych Nadleśnictwa oraz środków funduszu leśnego. W zakresie ochrony lasu, zgodnie

⁶² Zgodnie z Planem kont PGL LP stanowiącym załącznik nr 4 do zarządzenia nr 99 DGLP z dnia 13 grudnia 2022 r. konto 850 – fundusz leśny, prowadzone jest tylko w DGLP, a dysponentem środków tego funduszu jest Dyrektor Generalny Lasów Państwowych.

⁶³ ogółem gospodarcza - podstawowa wg LPIR-1

⁶⁴ o którym mowa w art. 56 ustawy o lasach.

z planami finansowo-gospodarczymi w roku 2022⁶⁵ i 2024⁶⁶, w ramach środków z funduszu leśnego, zaplanowano do realizacji zadania dotyczące zwalczania owadów techniką lotniczą, w wysokości 792,0 tys. zł. Zadanie w roku 2022 zostało zrealizowane przez Nadleśnictwo, a wartość refundacji z funduszu leśnego wyniosła 329,4 tys. zł. Zabieg lotniczy planowano na powierzchni 4 450 ha, natomiast wg bieżących potrzeb, w trakcie realizacji zadań ochronnych, zabieg wykonano na powierzchni 3 681,86 ha. W roku 2024 (I kwartał) zadanie nie zostało zrealizowane przez Nadleśnictwo, ponieważ analiza materiału z poszukiwań szkodników pierwotnych sosny sporządzona przez Zespół Ochrony Lasu w Gdańsku wykazała stopień ostrzegawczy. W związku z powyższym nie było konieczności wykonania zabiegu lotniczego.

(akta kontroli, str. 1242-1245)

Źródłem zasilenia funduszu leśnego były środki pochodzące z odpisu podstawowego liczonego od wartości sprzedaży drewna, obciążające koszty działalności Nadleśnictwa (art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach). Wielkość odpisu podstawowego na fundusz leśny ustalona dla Nadleśnictwa wynosiła odpowiednio: na 2020 r. – 14,0%, na 2021 r. – 0,0%, na 2022 r. – 2,86% (zmiana od grudnia⁶⁷ – 5,62%), na 2023 r. – 0,48%, na 2024 r. – 0,0 %. Dopłata z funduszu leśnego na wyrównywanie niedoborów powstałych przy realizacji zadań gospodarki leśnej z art. 58 ust. 1 ustawa o lasach i dotyczących administracji publicznej w zakresie leśnictwa wyniosła odpowiednio: w 2020 r. – 2 813,8 tys. zł, w 2021 r. – 789 tys. zł, w 2022 r. – 175 tys. zł, w 2023 r. – 350,0 tys. zł, w 2024 r. – 3 076,40 tys. zł.

(akta kontroli, str. 1246,1559-2266)

3.2 W latach 2020-2024 do Nadleśnictwa wpłynęło 12 wniosków od jednostek samorządowych o realizację zadań publicznych dotyczących budowy, przebudowy i remontu dróg gminnych i powiatowych, finansowanych ze środków własnych Nadleśnictwa, z których:

- jeden wniosek nie uzyskał zgody RDLP w Gdańsku⁶⁸;
- w dwóch przypadkach wnioskodawca zrezygnował z realizacji przedsięwzięcia⁶⁹;
- w dziewięciu przypadkach zrealizowano wspólną inwestycję drogową⁷⁰.

(akta kontroli, str. 651-655)

3.3. W sprawie udzielania w latach 2020-2024 (I kwartał) informacji organom jednostek samorządu terytorialnego o możliwościach dofinansowania budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej Nadleśniczy wyjaśnił, że zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami DGLP dot. realizacji w Lasach Państwowych wspólnych przedsięwzięć drogowych mających związek z gospodarką leśną, wspomaganie jednostek samorządu terytorialnego musiało posiadać ścisły

⁶⁵ Zarządzenie nr 19/2022 Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna z dnia 18 maja 2022 r. w sprawie Planu Finansowo-Gospodarczego Nadleśnictwa Kościerzyna na rok 2022 zmienionego zarządzeniem nr 56/2022 Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna z dnia 30.12.2022 r. w zakresie wielkości odpisu podstawowego na fundusz leśny.

⁶⁶ Zarządzenie nr 28/2024 Nadleśniczego Nadleśnictwa Kościerzyna z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie Planu Finansowo-Gospodarczego Nadleśnictwa Kościerzyna na 2024 r.

⁶⁷ Zarządzenie nr 56/2022 Nadleśniczego Kościerzyna z dnia 31 grudnia 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 19/2022 w zakresie wielkości odpisu podstawowego na fundusz leśny.

⁶⁸ Powiat Kościerski „Przebudowa drogi powiatowej nr 2406G w miejscowości Bąk”

⁶⁹ Powiat Kościerski „Przebudowa drogi powiatowej nr 2403G Wdzydze-Olpuch” oraz Gmina Kościerzyna „Budowa drogi Wieprznica”

⁷⁰ Powiat Kościerski „Budowa drogi powiatowej nr 1931G Gostomie-Owśnice”, Gmina Nowa Karczma „Remont drogi gminnej nr 18899g G –Rekownica-Lubań”, Gmina Karsin „Remont istniejącej drogi gminnej na dz. 329 o. Górki”, Powiat Kościerski „Przebudowa drogi powiatowej 2403g/1 Wdzydze Olpuch”, Gmina Kościerzyna „Budowa drogi gminnej w Niedamowie”, Gmina Kościerzyna „Budowa i rozbudowa drogi gminnej Korne-Owśnice”, Powiat Kościerski „Przebudowa drogi powiatowej nr 2404G”, Gmina Kościerzyna „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Rybaki”, Powiat Kościerski „Przebudowa drogi powiatowej nr 2413G”.

związek z gospodarką leśną, a także potrzebami Nadleśnictwa w tym zakresie, tj. z możliwością wywozu drewna. W przedmiotowych zarządzeniach brak było wytycznych dot. upublicznienia takich informacji.

(akta kontroli, str. 797-801)

Nadleśnictwo posiadało Projekt Docelowej Sieci Drogowej dla Nadleśnictwa z 2019 r.⁷¹ (dalej: „DSD”) w której wskazano m.in. na potrzebę remontu/modernizacji dróg leśnych z drogami publicznymi będącymi w złym stanie technicznym ograniczającym możliwość transportu drewna. W proponowanym wykazie dróg do wspólnej inwestycji (tabela 10) wskazano, że na 12 (rodzaj nawierzchni – droga gruntowa) dróg sześć posiadało zły, cztery średni i dwa zadowalający stan nawierzchni.

(akta kontroli, str. 1261-1295)

Z informacji uzyskanych przez NIK od trzech wybranych jednostek samorządu terytorialnego⁷², tj. z Urzędu Gminy Liniewo, Lipusz oraz Stara Kiszewa, które zarządzały (wymienionymi w DSD) drogami publicznymi łączącymi się z drogami leśnymi wynika, że dwa organy wykonawcze tych samorządów posiadały wiedzę o możliwości wnioskowania do Lasów Państwowych o dofinansowanie wspólnych przedsięwzięć drogowych. Wójt Gminy Stara Kiszewa wskazał ponadto, że Gmina nie wnioskowała o dofinansowanie (w okresie 2020-2024) do Nadleśnictwa Kościerzyna. Natomiast w analizowanym okresie skutecznie przeprowadzono zadania drogowe wspólnie z Nadleśnictwem Kaliska. Wójt Gminy Liniewo wskazał, że nie posiadał wiedzy o możliwości wnioskowania do LP o dofinansowanie wspólnych przedsięwzięć drogowych mających związek z gospodarką leśną z Nadleśnictwem Kościerzyna.

Wójt Gminy Lipusz wskazał, iż posiadał wiedzę o możliwości wnioskowania do Lasów Państwowych o dofinansowanie wspólnych przedsięwzięć drogowych. W okresie 2020 – 2024 nie było dróg na terenie Nadleśnictwa Kościerzyna, na których konieczny byłby remont, przebudowa lub budowa.

(akta kontroli, str. 1248-1255)

3.4. W latach 2020-2024 (I kwartał) do Nadleśnictwa złożono jeden wniosek dotyczący remontu i przebudowy drogi powiatowej ze środków funduszu leśnego. Uzasadnienie wniosku wpisywało się w potrzeby związane z prowadzeniem przez Lasy Państwowe gospodarki leśnej, a sam wniosek zawierał wszystkie wymagane informacje określone w zarządzeniu w sprawie realizacji wspólnych przedsięwzięć drogowych. Wniosek przekazano do RDLP w Gdańsku 8 sierpnia 2022 r.

(akta kontroli str. 656-768)

Nie wystąpiły przypadki nieuzasadnionego odstąpienia od sporządzenia przez Nadleśnictwo wniosku dotyczącego wspomagania administracji samorządowej w sprawie realizacji wspólnego przedsięwzięcia publicznego.

(akta kontroli, str. 651-655)

3.5. Przystąpienie przez Nadleśnictwo do realizacji wspólnego przedsięwzięcia drogowego wynikało z potrzeb prowadzonej przez Lasy Państwowe gospodarki leśnej. Objęta badaniem realizacja wspólnej inwestycji drogowej pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 214G od DW 221 w miejscowości Będomin do Starego Barkoczyna” została ujęta w aktualizacji DSD dla Nadleśnictwa Kościerzyna (DSD) z 2022r⁷³.

⁷¹ Zgodnie z Zarządzeniem nr 28 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji wyznaczania w sprawie wyznaczania docelowej sieci drogowej”

⁷² Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ust. 7 ustawy o NIK.

⁷³ Moduł Docelowej Sieci Nadleśnictwa Kościerzyna ze zaktualizowaną drogą powiatową nr 2415 G (8 sierpnia 2022 r.)

(akta kontroli, str. 780-791)

Zastępca Nadleśniczego wyjaśnił, że projekt DSD powstał w 2019 r. i zawarte zostały w nim wyłącznie propozycje ewentualnych dróg do wspólnych inwestycji. W momencie tworzenia projektu DSD Nadleśnictwo nie posiadało wniosków z gmin lub starostwa na przystąpienie do wspólnej inwestycji. Powiat Kościerski na podstawie późniejszego przeglądu drogi, stanu technicznego oraz obciążeń danej drogi dokonał wyboru i wytypował drogę powiatową nr 2415G do wspólnej inwestycji z Nadleśnictwem Kościerzyna. Nadleśnictwo po przeanalizowaniu opłacalności tej inwestycji pod kątem korzyści oraz potrzeb w zakresie możliwości wywozu drewna przystąpiło do wspólnej inwestycji. Od 2020 r. do końca I kwartału 2024 r. pozyskano łącznie 8800 m³ drewna z oddziałów leśnych znajdujących się w obrębie drogi powiatowej nr 2415G. Wskazał ponadto, że DSD w SILP Web aktualizowany jest na bieżąco w sposób ciągły po uwzględnieniu wszystkich zaistniałych zmian w terenie. Wersja papierowa DSD nie podlega aktualizacji.

(akta kontroli, str. 792-796, 780-791)

Wniosek dotyczący wspomagania administracji publicznej dofinansowany ze środków funduszu leśnego dot. „Przebudowy drogi powiatowej nr 2415G od DW 221 w miejscowości Będomin do Starego Barkoczyna” w łącznej kwocie 2000 tys. zł został zaakceptowany Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych⁷⁴.

Z treści uzasadnienia wniosku wynikało, że przedmiotem przebudowy miał być odcinek drogi o długości 4632 m, który stanowił główny ciąg komunikacyjny miejscowości od Będomina do Starego Barkoczyna, ujętej w ewidencji SILP pod nr inw. S10/2022/04 (wg DSD nr drogi 2415D). Droga powiatowa przebiega przez tereny leśne, które są jedną z ważniejszych dróg wywozowych Nadleśnictwa Kościerzyna, a główną drogą wywozową z Leśnictwa Lubań. Przebudowa drogi powiatowej o nawierzchni bitumicznej przyczynić się miała m.in. do zapewnienia bezpieczniejszego oraz sprawniejszego transportu drewna w tej części leśnictwa.

(akta kontroli, str. 656-768)

3.6. W ramach realizacji wspólnego przedsięwzięcia publicznego objętego badaniem kontrolnym, Nadleśnictwo zawarło 27 października 2022 r. z Powiatem Kościerskim – Zarządem Dróg Powiatowych w Kościerzynie umowę⁷⁵, w której określono zasady realizacji i współfinansowania wspólnego przedsięwzięcia publicznego. Celem tego przedsięwzięcia miało być osiągnięcie parametrów technicznych poprawiających użytkowanie drogi przez lokalną społeczność oraz umożliwiających przejazd pojazdów świadczących usługi na rzecz prowadzenia gospodarki leśnej. W umowie określono limit⁷⁶ przeznaczenia środków związanych z funduszem leśnym, jako udział w ujęciu wartościowym i procentowym w szacowanej wartości całkowitej inwestycji. W wyniku analizy dokumentacji rozliczeniowej⁷⁷ tej inwestycji stwierdzono, że wydatek z funduszu leśnego nie przekraczał przewidzianego w umowach limitu.

(akta kontroli, str. 722-768)

W przypadku ww. przedsięwzięcia został sporządzony protokół częściowy odbioru robót⁷⁸. Odbioru dokonała komisja składająca się z przedstawicieli wykonawcy oraz

⁷⁴ Decyzja nr 108 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 28 września 2022 r. w sprawie przyjęcia do realizacji w roku 2022 nowych przedsięwzięć drogowych, finansowanych z wykorzystaniem środków funduszu leśnego, polegających na budowie, przebudowie lub remontowaniu drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomagania przez Lasy Państwowe administracji publicznej (znak sprawy:MG.D.771.1.20022).

⁷⁵ Umowa nr S.0290.18.20222 z 6 grudnia 2022 r.

⁷⁶ Ostateczny udział środków związanych z funduszem leśnym nie może wynieść więcej niż 85% kwoty za realizację wspólnego przedsięwzięcia publicznego.

⁷⁷ Faktura VAT wystawiona przez Wykonawcę robót budowlanych, nota księgowa Powiatu Kościerskiego z 21 grudnia 2022 r., oraz potwierdzenie dokonanej transakcji.

⁷⁸ Protokół nr 1/28/2022 odbioru częściowego robót z 20 grudnia 2022 r.

zamawiającego przy udziale inspektora nadzoru inwestorskiego i przedstawiciela Nadleśnictwa. W protokole potwierdzono zakończenie robót⁷⁹ oraz wskazano na brak istotnych odstępstw, wad i usterek uniemożliwiających użytkowanie przedmiotowej drogi. Z informacji uzyskanej od zarządcy drogi⁸⁰ wynikało, że droga powiatowa nr 2415G po wykonanej przebudowie osiągnęła parametry techniczne dla klasy Z⁸¹, które gwarantują przejazd pojazdów świadczących usługi na rzecz prowadzonej gospodarki leśnej dla Nadleśnictwa Kościerzyna.

(akta kontroli, str. 702-705, 1250-1251)

W wyniku przeprowadzonych oględzin⁸² drogi powiatowej nr 2415G stwierdzono, że:

- droga posiada nawierzchnię bitumiczną, umożliwia dojazd do terenów Lasów Państwowych (oddziałów leśnych nr 31, 32, 37, 49 i 50 Leśnictwa Lubań⁸³);
- wjazd na przebudowaną drogę zlokalizowano od granicy pasa drogowego drogi nr DW221 w kierunku miejscowości Stary Barkoczyn;
- wzdłuż drogi zamontowano bariery stalowe (na fragmentach drogi). Oznakowania drogi (znaki drogowe) ustawione były po prawej stronie drogi i zwrócone przednią stroną do nadjeżdżających pojazdów;
- zjazdy do posesji i na działki przylegające były o nawierzchni z brukowej kostki (zjazdy przez chodnik) oraz o nawierzchni bitumicznej (w miejscach, gdzie nie zaprojektowano chodnika);
- dwie tablice informacyjne zlokalizowane były na początkowym i końcowym odcinku drogi od strony drogi DW221, na tablicach wskazano całkowitą wartość inwestycji w kwocie 7 793 570,00 zł w tym 2 000 000,00 zł ze środków Lasów Państwowych (współfinansowanie).

(akta kontroli, str. 1258-1260)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Nadleśnictwo realizowało zadania dotyczące dofinansowania lokalnych inwestycji i remontów infrastruktury drogowej, określone w zarządzeniu DGLP w sprawie realizacji w Lasach Państwowych wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną. Celowo i we właściwy sposób wydatkowano środki funduszu leśnego dotyczące zaplanowanych zadań, w szczególności w zakresie ochrony lasu. Nie finansowano z funduszu leśnego zadań z zakresu ochrony przyrody. Nadleśnictwo dofinansowywało jednostce samorządu terytorialnego z funduszu leśnego jedno przedsięwzięcie drogowe mające związek z gospodarką leśną, które zostało ujęte w aktualizacji Docelowej Sieci Drogowej Nadleśnictwa w 2022 r.

IV. Wnioski i uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Przekazywanie mienia pomiędzy jednostkami organizacyjnymi LP, zgodnie z przyjętymi zasadami.

⁷⁹ Część 2: Przebudowa drogi powiatowej nr 2415G od DW221 w miejscowości Będomin do Starego Barkoczyna.

⁸⁰ Powiat Kościński – Zarząd Dróg Powiatowych, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁸¹ Określoną w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz.U. poz. 1518).

⁸² Przeprowadzonych w dniu 16 września 2024 r.

⁸³ Przewidywane pozyskanie surowca drzewnego z oddziałów leśnych (tzw. PUL20+), wynosi 32 234 m³. Nie przewidziano budowy składnicy drewna przy drogach leśnych łączących się z drogą powiatową nr 2415G.

2. Opracowanie metod oceny rzeczywistej efektywności przedsięwzięć w zakresie zakupu usług edukacyjno-informacyjnych oraz zasadności poniesienia planowanych wydatków.
3. Udzielanie darowizn dla kościelnych osób prawnych wyłącznie na cele społecznie użyteczne tj. działalność charytatywno-opiekuńczą parafii i obiekty zabytkowe.
4. Weryfikacja zgodności z przeznaczeniem wydatkowania środków pieniężnych udzielonych w formie darowizn.
5. Zabezpieczenie interesów Nadleśnictwa w zawieranych umowach darowizn.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, 14 października 2024 r.

Kontroler
Agata Bloch
Specjalista kontroli państwowej
/-/

Najwyższa Izba Kontroli
w Gdańsku
Dyrektor
z up. Dariusz Jurczuk
p.o. wicedyrektor
/-/

Kontroler
Robert Karaś
Główny specjalista kontroli
państwowej
/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Dyrektor
Delegatury NIK w Gdańsku

Tomasz Słaboszowski

/podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	a25eea2c7b9c4ffaa02ae8189a360a0a	
Nazwa dokumentu	WYSTĄPIENIE POKONTROLNE_P_24_078_Kościerzyna_wer tekst jednolity po KR.pdf	
Tytuł dokumentu	WYSTĄPIENIE POKONTROLNE_P_24_078_Kościerzyna_wer tekst jednolity po KR	
Skrót dokumentu	cdfefe6c374aea327f52805c23226bd84902df9e4676f9b83e6307574236c966	
Wersja dokumentu	1.1	
Data dokumentu	2025-02-04	
Podpis	Podpisany przez	Tomasz Aleksander Słaboszowski
	Stanowisko podpisu	Tomasz Słaboszowski (Dyrektor Delegatury) LGD
	Data podpisu	2025-02-04
	Rodzaj certyfikatu	Podpis kwalifikowany
	EZD RP 21.1.18	
Data wydruku	2025-02-04	
Autor wydruku	Bloch Agata	